

Załącznik do
Uchwały Nr XIV/89/2016
Rady Powiatu Mławskiego
z dnia 24.02.2016

POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2016-2020

ZESPÓŁ DS. OPRACOWANIA, WDRAŻANIA, MONITROINGU I EWALUACJI
POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016-2020

Luty 2016

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	str. 2
I. PODSTAWY TEORETYCZNE	str. 4
I.1. Definicja zjawiska przemocy w rodzinie	str. 4
I.2. Rodzaje przemocy w rodzinie	str. 5
I.3. Mity i stereotypy dotyczące przemocy w rodzinie	str. 6
I.4. Skutki przemocy w rodzinie	str. 7
I.5. Przemoc w rodzinie a alkohol	str. 8
I.6. Przemoc w rodzinie a zaburzenia psychiczne osoby stosującej przemoc	str. 9
II. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE - DZIAŁANIA ORGANÓW ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I SAMORZĄDOWEJ	str. 9
II.1. Zadania organów administracji rządowej	str. 10
II.2. Zadania organów administracji samorządowej	str. 10
III. PRZEMOC W RODZINIE W WYBRANYCH DOKUMENTACH MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH	str. 13
III.1. Akty prawa międzynarodowego	str. 14
III.2. Akty prawa polskiego	str. 16
IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE	str. 17
IV.1. Skala zjawiska przemocy w Polsce	str. 17
IV.2. Przemoc w rodzinie w województwie mazowieckim	str. 23
IV.3. Skala zjawiska przemocy w powiecie mławskim	str. 26
V. CELE PROGRAMU	str. 35
V.1. Analiza SWOT przeciwdziałania przemocy w powiecie mławskim	str. 35
V.2. Wnioski i rekomendacje	str. 37
V.3. Harmonogram	str. 41
VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA	str. 52
Wykaz wykresów	str. 55
Wykaz tabel	str. 56
Bibliografia	str. 56

WSTĘP

Przemoc domowa jest zjawiskiem „demokratycznym”, dotyczącym człowieka bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, status społeczny czy materialny. Skutki przemocy domowej ponoszone są zarówno przez jednostkę, rodzinę jak i społeczeństwo.

Od kilkunastu lat podejmowane są działania w zakresie ograniczania skutków przemocy, pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Od pierwszych działań podejmowanych w tym zakresie tj. od roku 1996, kiedy to na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powstało Ogólnopolskie Pogotowie Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia“ i przeprowadzono pamiętną kampanię społeczną „Powstrzymać Przemoc Domową“ ze słynnym hasłem „bo zupa była za słona“, wiele się zmieniło. Zmienił się poziom świadomości społecznej w tym zakresie a przede wszystkim zmieniła się rzeczywistość prawna. W 2005 roku powstała ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która została znowelizowana w 2010 roku. Ustawa usankcjonowała działania zarówno jednostek samorządu terytorialnego jak i organizacji pozarządowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Został przyjęty pierwszy Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Utworzono szereg aktów wykonawczych do ustawy, m.in. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne czy rozporządzenie powołujące Zespół Monitorujący. We wrześniu 2011 roku weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty“ oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta“.

W celu sprawnego wdrożenia nowych rozwiązań prawnych 29 listopada 2010r. w Warszawie Minister Sprawiedliwości Krzysztof Kwiatkowski, Dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Krzysztof Brzózka oraz Komendant Główny Policji gen. insp. Andrzej Matejuk podpisali Porozumienie dotyczące funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia“.

W 2015 roku została ratyfikowana przez Polskę Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej sporządzona

2

w Stambule dnia 11 maja 2011 roku. Jest to pierwszy akt prawny na szczeblu europejskim, który całościowo traktuje sprawę przeciwdziałania i zwalczania przemocy wobec kobiet, a także przemocy domowej. Konwencję podpisało 37 z 47 państw Rady Europy, w tym 23 z 28 należących do UE. Ratyfikowało ją 17 krajów, w tym 10 członków UE.

Wszystkie te działania prowadzono po to, aby poprawić sytuację osób doznających przemocy, zapewnić ochronę przed przemocą i stworzyć system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 6 ust. 3 pkt 1 nałożono na powiaty obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz. 1390). Niniejszy program jest zatem spełnieniem ustawowego obowiązku.

Głównym celem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy, zwanym dalej programem jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna pomoc osobom jej doznającym.

Program został opracowany przez Zespół ds. Opracowania, Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 powołany Uchwałą Nr 255/2015 Zarządu Powiatu Mławskiego z dnia 13.11.2015r. W jego skład weszli przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie mławskim. Pracę Zespołu koordynuje Dyrektor Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych do osób uwikłanych w przemoc tj. specjalistyczne poradnictwo, pomoc socjalno-bytową, edukację, profilaktykę oraz korygowanie agresywnych postaw i zachowań osób stosujących przemoc. Zaplanowano w nim realizację zadań dla poszczególnych instytucji działających na terenie powiatu.

Zakłada się, że niniejszy program stanowić będzie strategiczny plan działań opracowany we współpracy z przedstawicielami instytucji zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy na terenie powiatu mławskiego, który przyczyni się do wypracowania skoordynowanego interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie mławskim, co podniesie poziom bezpieczeństwa i jakość życia mieszkańców powiatu.

Część opisowa zawiera podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy a także diagnozę zjawiska przemocy stanowiącą podstawę wyznaczenia celów i zadań programu. Realizację zadań przedstawiono w harmonogramie działań programu. Nad realizacją planowanych zadań będzie czuwał Zespół ds. Opracowania, Wdrażania,

3

I. PODSTAWY TEORETYCZNE

I. 1. Definicja zjawiska przemocy w rodzinie

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. przemoc domowa, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Ustawa zapewnia ochronę każdego członka rodziny, bez względu na rodzaj jego słabości - wiek, płeć, fizyczność, chorobę.

Niniejsza ustawa uznaje, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także zwiększyć skuteczność przeciwdziałania przemocy.

W literaturze przedmiotu przemoc definiowana jest jako wszelkie zachowania brutalne, które naruszają wolność osobistą jednostki oraz nieliczenie się z jej dobrem.

Wg. Ireny Pospiszyl przemoc, to „wszystkie nieprzypadkowe akty naruszające osobistą wolność jednostki, które przyczyniają się do fizycznej albo psychicznej szkody drugiego człowieka i które wykraczają poza społeczne normy wzajemnych kontaktów międzyludzkich”. (I. Pospiszyl, „Razem przeciw przemocy”, Wyd. Akademickie Żak, Warszawa 1999, s.16)

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione cztery warunki:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania (działanie z intencją zrobienia krzywdy),
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą (przewaga fizyczna, psychiczna, ekonomiczna),
- działanie lub zaniechanie działania jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej osoby,

4

- w wyniku powyższej sekwencji zdarzeń, osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód: fizycznych i psychicznych.

Jeśli wszystkie wyżej wymienione warunki zostaną spełnione możemy mówić, że jedna osoba stosuje przemoc wobec drugiej.

I. 2. Rodzaje przemocy w rodzinie

Zgodnie z literaturą traktującą na temat przemocy domowej wyróżniamy następujące rodzaje przemocy:

1. **Fizyczna** - naruszenie nietykalności fizycznej np. popychanie, szturchanie, szarpanie, kopanie, bicie, przypalanie papierosem. Skutkiem stosowania przemocy fizycznej jest bezpośrednie uszkodzenie ciała, urazy, złamania, rany, stłuczenia, siniaki, zadrapania, poparzenia. Skutki wtórne to: choroby w wyniku powikłań, stresu, Zespół Stresu Pourazowego, bezsenność, napady paniki itp.
2. **Psychiczna** - naruszenie godności osobistej - obrażanie, wyzywanie, poniżanie, osądzanie, straszenie, szantażowanie, czytanie cudzej korespondencji osobistej. Skutkiem stosowania przemocy psychicznej jest stały lęk i utrata nadziei, zaburzenia snu, nastoju, zaburzenia odżywiania, choroby psychosomatyczne, utrata poczucia własnej wartości, samooceny, godności, wyuczona bezradność.
3. **Seksualna** - naruszenie intymności, zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli np. gwałt, wymuszanie pożycia, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, ocenianie sprawności seksualnej. Skutkiem stosowania przemocy seksualnej jest ból, cierpienie, obniżona samoocena, oziębłość seksualna.
4. **Ekonomiczna** - celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby np. zabieranie pieniędzy, zmuszanie do spłacenia osobistych długów, niszczenie rzeczy, używanie rzeczy bez pozwolenia, dysponowanie czyjąś rzeczą bez pozwolenia. Zaniedbanie jest jedną z form przemocy ekonomicznej i oznacza nie dawanie środków na utrzymanie, brak pomocy w chorobie, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspokajania podstawowych potrzeb np. łazienki. Skutkiem stosowania przemocy jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, utrata godności, relacja zależności.

5

I. 3. Mity i stereotypy dotyczące przemocy w rodzinie.

„Stereotypy można określić jako rozpowszechnione w określonych grupach społecznych, za pośrednictwem języka, silne i trwałe przekonania ujmujące osoby czy przedmioty, których dotyczą w sposób zbyt uproszczony i przesadny. (T. Mądrzycki, *Psychologiczne prawidłowości kształtowania się postaw*, WSiP, Warszawa 1977, s.38).

Mity i stereotypy uwarunkowane kulturowo niesione przez pokolenia mają silny wpływ na zjawisko przemocy w rodzinie. Wiele ze stereotypów stoi na straży jednej z największych wartości w naszej kulturze tj. rodziny. Często odnoszą się do relacji pomiędzy członkami rodziny i przypisują jej członkom określone role. Mity i stereotypy najczęściej stanowią usprawiedliwienie przemocy, stanowią argument za jej stosowaniem. Są niebezpieczne z uwagi na to, że umacniają sprawcę przemocy dając mu poczucie bezkarności i sygnał o społecznym przyzwoleniu na takie postępowanie, służą też czasem do ukrycia i zbagatelizowania problemu.

Oto przykłady niektórych stereotypów:

- *Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać* - przemoc, domowa jest przestępstwem ściganym przez prawo, tak samo jak przemoc wobec obcych, bycie małżeństwem, czy mieszkanie pod jednym dachem w wolnym związku nie stanowi okoliczności zezwalającej na stosowanie przemocy.
- *Przemoc zdarza się tylko w rodzinach patologicznych tzw. marginesu społecznego* - tymczasem przemoc jest bardzo demokratycznym zjawiskiem i występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od statusu materialnego, poziomu wykształcenia czy zajmowanego stanowiska.
- *Przemoc jest wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele ofiary* - są różne formy przemocy, w tym przemoc psychiczna, poniżanie, obelgi, zastraszanie, które pozostawiają ślady na duszy i nie są widoczne.
- *Jeśli, ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył* - nikt nie zasługuje na bicie czy poniżanie bez względu na to co zrobił lub powiedział.
- *Ofiary akceptują przemoc i nie zleży im na dzieciach, gdyby naprawdę cierpiały odeszłyby od partnera* - osoby doznające przemocy często nie odchodzą od sprawcy gdyż są od niego uzależnione, np. ekonomicznie, a także ze względu na naciski rodziny, przekonania religijne czy przekonania związane z funkcjonowaniem małżeństwa.
- *Przyczyną przemocy jest alkohol* - uzależnienie od substancji psychoaktywnej nie zwalnia od odpowiedzialności za podejmowane działanie.

6

- *Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych* - przemoc jest przestępstwem ściganym przez prawo. Każdy, kto jest świadkiem ma obowiązek poinformować o tym odpowiednie służby.
- *Kobieta bez mężczyzny jest nic nie warta* - minęły już czasy gdy kobiety nie posiadały żadnych praw i bez wsparcia mężczyzny nie miały szans na godne i dostateczne życie.
- *Ofiara jest sama sobie winna* - za przemoc odpowiedzialny jest sprawca niezależnie od tego co zrobiła osoba doznająca przemocy.
- *Kobieta powinna wstydzić się jeśli doznaje przemocy* - wina leży po stronie osoby stosującej przemoc, to ona powinna się wstydzić i odpowiadać za zaistniałą sytuację.
- *Dla dobra dzieci powinno się znosić wszystko ze strony współmałżonka*, przemoc w rodzinie jest dla dzieci negatywnym wzorcem. Dla ich przyszłego dobra należy dążyć do zaprzestania przemocy.
- *Osoby stosujące przemoc wobec bliskich są chore psychicznie* - nie ma bezpośredniego związku między przemocą a chorobami psychicznymi. Przemoc to demonstracja siły i chęć przejęcia władzy nad drugą osobą.
- *Ofiary przemocy w rodzinie wyolbrzymiają problem.*
- *Bitą żona rozdmuchuje sprawy by się zemścić.*

I. 4. Skutki przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie ma różne konsekwencje. Emocjonalne i społeczne oznaki przemocy mogą się ujawniać dopiero po latach. Osoby doznające przemocy mogą borykać się zarówno z problemami zdrowotnymi natury fizycznej jak i psychicznej. Do najczęściej podawanych konsekwencji przemocy należą: obrażenia ciała, zwiększone występowanie chorób związanych ze stresem, trudności w budowaniu bliskich relacji, poczucie winy. Do charakterystycznych objawów emocjonalnych i społecznych należą: wyuczona bezradność, napięcie emocjonalne, niskie poczucie własnej wartości, impulsywność, lęk, niepokój, płaczliwość, chroniczny smutek, depresja, poczucie odrzucenia i osamotnienia, skłonność do izolacji, zaburzone poczucie tożsamości, nieufność wobec ludzi, brak zdolności do nawiązywania kontaktów społecznych, wrogość w stosunku do otoczenia, zaburzenia adaptacyjne.

Zachowanie osób doznających przemocy może wydawać się niespójne. Osoby te często zmieniają zdanie, w rozmowach często bronią i usprawiedliwiają osoby stosujące przemoc, w wielu przypadkach wycofują zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, nie chcą

7

zeznać w sądzie. Bierna postawa, rezygnacja z podejmowania działań może wynikać z wcześniejszych doświadczeń i stanowić problem w procesie pomagania.

Objawy przemocy pojawiające się u dzieci.

Żadne inne środowisko nie ma tak znaczącego wpływu na rozwój dziecka jak środowisko rodzinne, dlatego nadużycia ze strony najbliższych są szczególnie traumatyczne i silnie wpływają na dziecko. (Dorota Jaszczuk - Kuźmińska, Katarzyna Łukowska, *Przemoc wobec dzieci*, - broszura wydana pod patronatem PARPA).

Objawy przemocy manifestują się u dzieci szczególnie poprzez agresywność, obojętność na kary i nagrody, złośliwość, odrzucenie osób znaczących (rodziców, dziadków, nauczycieli), ucieczki, autoagresję (z próbami samobójczymi włącznie). W przypadku przemocy seksualnej dodatkowo są to: częste poruszanie w rozmowie tematów związanych z seksem, wciąganie młodszych dzieci w aktywność seksualną, znacznie przewyższająca wiek dziecka świadomość seksualna, demonstrowanie posiadania tajemnicy.

U dzieci doświadczających przemocy mogą występować: niski poziom samokontroli, agresja, brak samoakceptacji, zaburzenia koncentracji uwagi, brak poczucia realności (ucieczka w świat fantazji), choroby psychosomatyczne, zachowania autodestrukcyjne, trudności w tworzeniu więzi z innymi ludźmi, zaniki pamięci, zachowania buntownicze, opóźnienia w rozwoju emocjonalno-intelektualnym.

W związku z przemocą seksualną u dzieci mogą się pojawiać: podejmowanie ryzyka w sferze seksualnej, niska samoocena, deprecjonowanie swojego ciała, negatywne postawy wobec partnera i seksu, brak satysfakcji z życia seksualnego, trudności w nawiązywaniu kontaktu z płcią przeciwną, prostytutka, przestępstwa seksualne.

I.5. Przemoc w rodzinie a alkohol.

Z badań wynika, że między uzależnieniem od alkoholu a stosowaniem przemocy w rodzinie nie ma związku przyczynowo - skutkowego. Zjawiska te współwystępują ze sobą i jest to widoczne w sytuacji przemocy wobec dzieci oraz przemocy wobec partnera w związku. Nadużywanie/uzależnienie od alkoholu stanowi czynnik ryzyka pojawienia się przemocy w rodzinie. Można także mówić o podobieństwach osób uzależnionych od alkoholu oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Obydwie te grupy cechuje częste występowanie złości, gniewu i wrogości, obniżony nastrój, niska samoocena, małe umiejętności radzenia sobie, niewielkie wsparcie społeczne oraz występowanie przemocy w rodzinie pochodzenia.

8

I.6. Przemoc w rodzinie a zaburzenia psychiczne osoby stosującej przemoc.

Zaburzenia psychiczne osoby stosującej przemoc, podobnie jak nadużywanie przez nią alkoholu lub uzależnienie od alkoholu, traktowane jest jako czynnik ryzyka wystąpienia przemocy.

Z badań osób stosujących przemoc korzystających z pomocy terapeutycznej z powodu swoich agresywnych zachowań lub tych, które były karane za znęcanie się, wynika, że najczęściej (ale ogólnie sporadycznie) diagnozowano u nich następujące zaburzenia osobowości: zaburzenia typu borderline, osobowość schizoidalna, narcystyczne zaburzenia osobowości, zaburzenia antysocjalne, osobowość bierno-zależna.

Mimo iż, w sytuacjach, w których przemoc stosuje osoba z zaburzeniami psychicznymi często rodzi się tendencja, by osobę stosującą przemoc traktować wyłącznie jako osobę chorą, a więc wymagającą pomocy i opieki, należy pamiętać, iż zaburzenia psychiczne nie zwalniają automatycznie z odpowiedzialności za agresywne zachowania.

II. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE - DZIAŁANIA ORGANÓW ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I SAMORZĄDOWEJ

Organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialne są za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zasady realizacji tych zadań regulują następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390);
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz.163 ze zm.);
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015r. poz.1286);
- 4) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P.2014.445 z dnia 2014.06.09).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest ważnym elementem w ustawodawstwie polskim w zakresie zapobiegania krzywdzeniu i maltretowaniu najbliższych osób. W pierwszej kolejności zajmuje się wsparciem i pomocą ofierze przemocy, a następnie określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie organom administracji rządowej i jednostkom samorządu terytorialnego (art. 6-9 zob. Beata Gruszczyńska, *Przemoc wobec kobiet w Polsce. Aspekty prawno kryminologiczne*. Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Kraków 2007). Ustawa stanowi również o współdziałaniu wyżej

9

wspomnianych organów z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w obszarze pomocy osobom doznającym przemocy, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej odnośnie skutków i przyczyn przemocy w rodzinie.

II.1. Zadania organów administracji rządowej.

Do zadań wojewody w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy:

- a) opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania;
- b) monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- c) powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- d) monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- e) nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i wojewódzki,
- f) kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów z organami administracji rządowej i samorządowej.

Zadania w imieniu Wojewody Mazowieckiego realizuje Wojewódzki Koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II.2. Zadania organów administracji samorządowej.

Samorząd województwa:

- a) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej,
- c) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

10

- d) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Samorząd powiatowy.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- b) opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- a) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- b) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadania nałożone na samorząd powiatowy Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020:

- ✓ diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu;
- ✓ prowadzenie kampanii społecznych;
- ✓ opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ✓ opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- ✓ rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:
 - punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
 - ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

11

- domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej;
- ✓ opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie;
- ✓ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej;
- ✓ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- ✓ tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ wzmocnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ✓ opracowywanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą;
- ✓ aktualizowanie na stronach powiatu bazy teledresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc;
- ✓ opracowywanie informatorów zawierających dane teledresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;

12

- ✓ opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Gro zadań wskazanych w Krajowym Programie do realizacji przez samorząd powiatowy ma być zrealizowana w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Samorząd gminny.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Sposób powoływania, skład i zasady działania zespołu interdyscyplinarnego określone zostały w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art. 9a- 9c.

Zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy m.in.: udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

III. PRZEMOC W RODZINIE W WYBRANYCH DOKUMENTACH MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH

Temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie w znaczący sposób został podjęty w dokumentach powstałych w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, Rady Europy i Unii Europejskiej a także innych aktach międzynarodowych. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, w tym wobec kobiet znalazło się w licznych umowach międzynarodowych, konwencjach i paktach prawa międzynarodowego oraz zaleceniach i deklaracjach organizacji międzynarodowych.

III. 1. Akty prawa międzynarodowego

Najważniejszymi dokumentami międzynarodowymi są:

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka przyjęta 10 grudnia 1948r;
- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie 4 listopada 1950 roku, ratyfikowana przez Polskę w 1992r. Dokument ten nakłada na sygnatariuszy obowiązek podjęcia działań na rzecz likwidacji przemocy i ochrony kobiet przed wszelkimi formami przemocy;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 16 grudnia 1966 roku.

Dokumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 roku;
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego;
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ - Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 roku;
- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych

Dokumenty Rady Europy

- Rekomendacja Zgromadzenia Parlamentarnego 1666(2004)1 w sprawie ogólnoeuropejskiego zakazu stosowania kar cielesnych wobec dzieci z dnia 23 czerwca 2004 roku;
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku;
- Rekomendacja Komitetu Ministrów w sprawie ochrony dzieci przed wykorzystaniem seksualnym z 31 października 2001 roku (R(2001)/6);
- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie;
- Rekomendacja Komitetu Ministrów R (90) 2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z dnia 15 stycznia 1990 roku;
- Rekomendacja Komitetu Ministrów R (85) 4 w sprawie przemocy w rodzinie z dnia 26 marca 1985 roku;
- Europejska Konwencja o wykonywaniu prawa dzieci z dnia 25 stycznia 1996 roku;

14

- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Parlament Europejski, jako jedyna instytucja Unii Europejskiej wyłaniana w wyborach bezpośrednich i na co dzień utrzymująca za pośrednictwem posłów bliski kontakt z obywatelami, jest szczególnie wyczulona na prawa człowieka, w tym prawa kobiet. "Siłą napędową" Parlamentu Europejskiego w zakresie definiowania, promowania i ochrony praw kobiet jest utworzona w 1984 roku, licząca 35 posłów, **Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia (FEMM)**. Opinia Komisji Praw Kobiet towarzyszy większości aktów prawnych, nad którymi pracuje Parlament. Gwarantuje to ochronę interesów kobiet na przykład w sferze zatrudnienia, przemysłu czy zdrowia publicznego.

W lutym 2007 r. Parlament Europejski przyjął sprawozdanie w którym zaapelował o przyjęcie postawy „zero tolerancji” wobec zjawiska przemocy. Celem działań Parlamentu jest podniesienie świadomości społecznej w odniesieniu do tego problemu. By zmniejszyć przemoc domową potrzebna jest zmiana prawa. Dlatego posłowie zaapelowali do rządów państw członkowskich o uznanie przemocy seksualnej i gwałtu w małżeństwie za przestępstwo. Parlament chce zagwarantowania ofiarom przemocy bezpiecznego dostępu do policji, prokuratury i sądów oraz skutecznej egzekucji prawa. Dzieci będące świadkami przemocy wobec swoich matek powinny także zostać uznane za ofiary przemocy.

W rezolucji w sprawie równouprawnienia kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej przyjętej we wrześniu 2007 r., Parlament Europejski zażądał gwarancji przestrzegania równouprawnienia płci i ograniczenia przypadków dyskryminacji kobiet.

Dokumenty Parlamentu Europejskiego i Rady Europy:

- Konwencja Rady Europy o zwalczaniu przemocy wobec kobiet;
- Zwalczanie przemocy wobec kobiet - Rezolucja PE;
- Równość kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej;
- Opinia europejskiego komitetu ekonomiczno-społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet;
- Decyzja parlamentu europejskiego i rady ustanawiająca na lata 2007-2013 program szczegółowy w celu zapobiegania i zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz w celu ochrony ofiar i grup ryzyka (Daphne III).

Od 1997 roku programem realizowanym przez Unię Europejską jest Program Daphne, mający na celu wsparcie projektów na rzecz likwidacji przemocy wobec kobiet i dzieci.

W maju 2007 roku Parlament Europejski zaaprobował realizację III etapu programu DAPHNE i przeznaczył na jego realizację w latach 2007-2013 ponad 116 mln euro. Do najważniejszych celów Programu należą m.in.: walka z wszelkimi formami przemocy i zapewnienie wsparcia ofiarom przemocy i grupom ryzyka. Jednym z podstawowych elementów programu Daphne III jest wspieranie podmiotów realizujących jego cele w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz pomocy ofiarom m.in. poprzez udzielanie dotacji operacyjnych oraz dotacji na konkretne projekty ponadnarodowe leżące w interesie UE.

Źródło: Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego

III. 2. Akty prawa polskiego

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997, Nr 78, poz.483 z póź. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015r., poz. 1390).

W ciągu dziesięciu lat ustawa była kilkakrotnie zmieniana. Zmiany były dokonywane:

- w roku 2009 - ustawą z 5 listopada o zmianie ustawy Kodeks karny, ustawy Kodeks postępowania karnego, ustawy Kodeks karny wykonawczy, ustawy Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 206, poz.589);
- w roku 2010 - ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 28, poz.146),
- ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 125, poz.842);
- w roku 2011- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. nr 129, poz.887).

Tekst jednolity ustawy obowiązuje od 15 września 2015 roku.

Ustawa definiuje pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób doświadczających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy domowej.

Obecnie na poziomie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzone są prace nad opracowaniem założeń do zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy

16

w rodzinie. Projektowane zmiany dotyczyć będą przede wszystkim poprawy funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na szczeblu lokalnym, jak również centralnym. Celem zmian będzie doprowadzenie do podniesienia efektywności systemu oraz zwiększenia ochrony osób doznających przemocy w rodzinie, a także rozszerzenie oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc.

Ponadto, w celu zwiększenia efektywności działań na szczeblu lokalnym wydaje się, że niezbędne będzie wprowadzenie zmian w zakresie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Projekt założeń do zmian do ustawy ma być poddany szerokim konsultacjom społecznym i debacie ze środowiskiem naukowym. (czyt. pismo Elżbiety Bojanowskiej Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kierowane do Adama Bodnara Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 05.01.2016r.)

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015r. poz. 1286).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz. 163 ze zm.).
- Uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P.2014.445 z dnia 2014.06.09).

IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE.

IV.1. Skala zjawiska przemocy w Polsce.

Trudno jest precyzyjnie określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie. Dane, które są oficjalnie podawane dotyczą jedynie rejestrowanych przypadków przemocy np. dane prokuratury, sądów, policji, zespołów interdyscyplinarnych. Część osób doznających przemocy w rodzinie nigdy nie poprosiła o pomoc i nie zgłosiła faktu doświadczania przemocy w instytucjach. Wiąże się to częściowo ze strachem osób doznających przemocy przed sprawcami, obawą przed opinią społeczną, niewiarą w to, że sytuację można trwale zmienić na lepsze. Częściowo brak zgłoszeń czy szukania pomocy wiąże się z powszechnym przeświadczeniem, że problemy rodzinne rozwiązuje się we własnym domu. Przemoc domowa nadal jest tematem wstydlivym.

Poniżej zostały pokazane dane przedstawione przez Michała Lewoca - (sędzia, Naczelnik Wydziału ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości) podczas Ogólnopolskiej konferencji „10 lat ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - historia,

17

doświadczenia, wyzwania”, zorganizowanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniach 14-15 grudnia 2015r. w Jachrance.

Dane Komendy Głównej Policji.

Z danych KGP wynika, że w 2014 roku liczba zatrzymanych przez Policję sprawców przemocy w rodzinie wyniosła 13.922 (w 2013 - 8.363). Biorąc pod uwagę liczbę stwierdzonych przestępstw 18.032, odsetek osób zatrzymanych wyniósł ok. 77%.

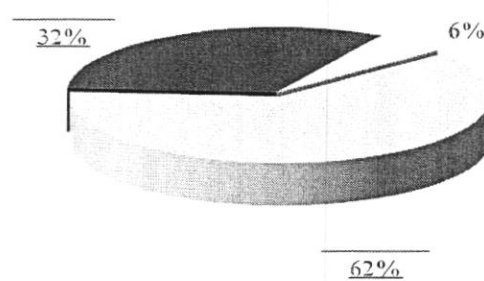
Wykorzystywane jest przy tym często narzędzie szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, opracowane przez KGP i wprowadzone od 1 stycznia 2014 roku.

Dane Prokuratury.

W 2014 roku do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury wpłynęło 62.041 spraw dotyczących przemocy w rodzinie, w tym:

- ✓ wszczęto postępowanie w 38.576 sprawach,
- ✓ odmówiono wszczęcia w 20.012 sprawach,
- ✓ zakończono w inny sposób 2.765 spraw.

Wykres 1. Wpływ spraw dotyczących przemocy w rodzinie w 2014 roku

Środki zapobiegawcze

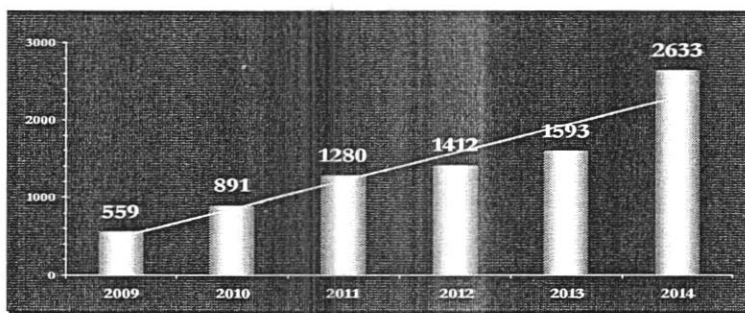
Rodzaje:

- ✓ Tymczasowe aresztowanie - stosuje wyłącznie sąd (art. 258 kpk) - liczba złożonych wniosków do sądu w sprawach przemocy w rodzinie 2.285 (2013 - 1.753, 2012 - 1.745, 2011 - 2.002, 2010 - 1.800), liczba wniosków uwzględnionych przez sąd - 2.174 (2013 - 1.635, 2012 - 1.679, 2011 - 1.895, 2010 - 1.699);
- ✓ Dozór Policji pod warunkiem opuszczenia przez oskarżonego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym oraz określeniem miejsca swojego pobytu. (art. 275 § 3 kpk);

18

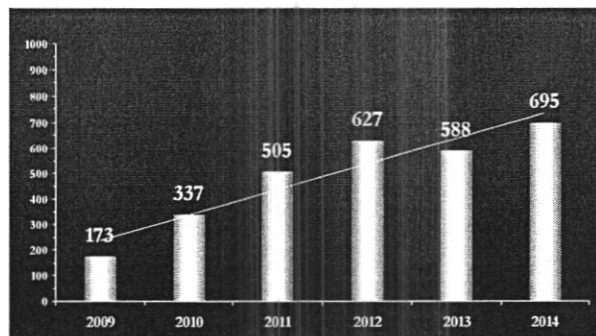
- ✓ Nakaz okresowego opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275a kpk)
- ✓ Dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonymi lub innymi osobami (art. 275 § 2 kpk) - 2.633

Wykres 2. Dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym

- ✓ oddanie pod dozór w miejsce niezastosowanego tymczasowego aresztowania, pod warunkiem opuszczenia lokalu przez sprawcę w wyznaczonym terminie i określenia przez niego miejsca swojego pobytu (art. 275 § 3 kpk) - 695.

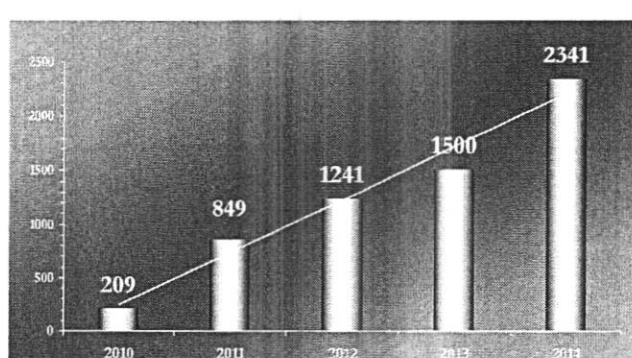
Wykres 3. Dozór Policji z obowiązkiem opuszczenia lokalu mieszkalnego (art. 275 § 3 kpk) w latach

Nakaz okresowego opuszczenia lokalu

- ✓ zajmowanego przez podejrzanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275a kpk) - 2.341.

Wykres 4. Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu w latach 2010-2014

19

W 2014 roku w powszechnych jednostkach prokuratury załatwiono:

- 20.012 spraw - odmówiono wszczęcia postępowania,
- 18.032 spraw - umorzono postępowanie,
- 17.384 spraw - wniesiono akty oskarżenia,
- 3.702 spraw - zakończono w inny sposób.

Orzecznictwo w zakresie art. 207 § 1 kk

1. W 2014 roku w Sądach Rejonowych w Polsce osądzono z art. 207 § 1 kk ogółem:
15.001 (2013 - 14.132, 2012 - 15.245, 2011 - 16.077, 2010 - 16.239).

Z tego:

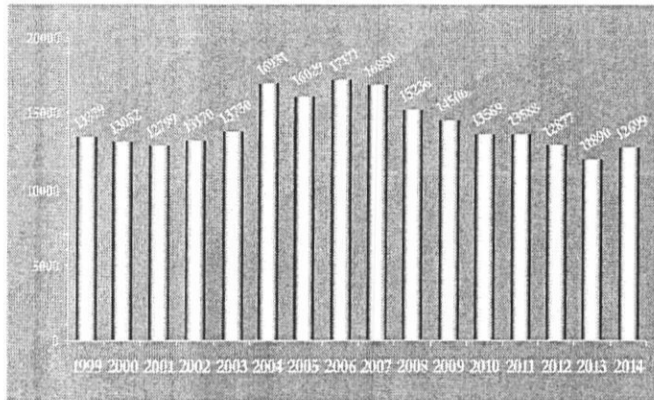
- ✓ 12.699 - skazano;
- ✓ 382 - uniewinniono;
- ✓ 1.192 - warunkowo umorzono postępowanie;
- ✓ 723 - umorzono postępowanie;
- ✓ 832 - tymczasowo aresztowano.

W 2014 roku w Sądach Rejonowych w Polsce skazano z art. 207 § 1 kk ogółem: 12.699 osób.

Z tego wymierzono:

- 152 - kary grzywny (samoistnych);
- 577 - kar ograniczenia wolności;
- 11.969 - kar pozbawienia wolności;
 - - 1.691 - bezwzględnych;
 - - 10.278 - z warunkowym zawieszeniem wykonania.
 -

Wykres 5. Skazani nieprawomocnie w sądach I instancji za przestępstwo z art. 207 § 1 kk w latach 1999 – 2014

20

Po raz pierwszy w 2014 roku gromadzone były informacje dotyczące płci sprawców przestępstw, w tym z art. 207 § 1 kk.

Z 12.699 osób skazanych było:

- ✓ 459 kobiet,
- ✓ 12.240 mężczyzn.

Wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem z art. 207 § 1 kk było:

- ✓ 4.133 małoletnich (1.963 dziewczynek, 2.170 chłopców),
- ✓ 15.119 kobiet,
- ✓ 3.218 mężczyzn.

Z 10.278 skazanych z art. 207 § 1 kk na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania pod dozór kuratora oddano 7.517 osoby - 73,1% (2013 - 72,4%, 2012 - 72,2%, 2011 - 69,7%, 2010 - 67%, 2009 - 62%)

Szacunkowo w danej chwili pod dozorem kuratorów sądowych przebywa ok. 25.000-30.000 sprawców przemocy w rodzinie.

Od 1 lipca 2015 wprowadzono **obligatoryjny dozór kuratora sądowego** wobec sprawcy, który popełnił przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej (art. 73 § 2 kk).

*Źródło: Michał Lewoc - sędzia Naczelnik Wydziału ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości*

Skalę przemocy w rodzinie szacuje się biorąc pod uwagę różne źródła danych, jednak zawsze są one obarczone błędem. Z ogólnopolskich badań ankietowych przeprowadzonych przez OBOP w 2007 roku wynika, że w domach prawie połowy Polaków (48%) dochodziło do przypadków przemocy, co oznacza, że byli jej ofiarami, sprawcami lub świadkami.

W 2009 roku według CBOS - 9% ankietowanych przyznała, że przynajmniej raz zostali uderzeni przez męża/żonę (partnera/partnerkę) podczas kłótni. Jeśli chodzi o przemoc psychiczną, to 10% respondentów doświadczyło wyzwisk, krzyków, agresji słownej, 7% ograniczania kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, 6% poniżania czy wyśmiewania.

Większość dorosłych (68%) przyznaje, że w ich domach zdarzają się konflikty, sprzeczki lub awantury, kilka razy w miesiącu lub częściej kłóci się 19% badanych.

Na przełomie lipca i sierpnia 2014 roku na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w ramach projektu „Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, zrealizowane zostało ogólnopolskie badanie ankietowe. Badanie zostało zrealizowane na próbie losowo-warstwowej 3000 dorosłych mieszkańców Polski.

21

W roku 2014, 24,7% respondentów deklaroowało, że w ciągu swojego życia osobiście doświadczyło co najmniej jednej z 4 form przemocy. Większość z nich doświadczyła jednej formy przemocy (64%), znacznie mniej badanych było ofiarą dwóch form przemocy (28,2%). Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni przyznawały się do doświadczenia przemocy (odpowiednio 26,8% i 22,3%). Respondenci najczęściej deklarowali doświadczenie przemocy psychicznej (17,3%). Rzadziej wskazywali na przemoc fizyczną (15,8%). Przemoc seksualna i ekonomiczna pojawiały się sporadycznie (odpowiednio 1,5%, 4,3%). Wszystkie te różnice są istotne statystycznie. W przypadku przemocy psychicznej i seksualnej kobiety istotnie częściej niż mężczyźni deklarowały jej doświadczenie. W przypadku przemocy ekonomicznej i fizycznej nie było istotnych statystycznie różnic między kobietami i mężczyznami.

Bycie sprawcą.

Do stosowania przemocy przyznało się 9,3% badanych. Wyniki kobiet i mężczyzn różnią się od siebie (8,7% vs. 10,0% ale różnice nie są istotne statystycznie). Badani najczęściej deklarowali bycie sprawcą przemocy psychicznej.

Bycie bezpośrednim świadkiem.

Spośród badanych osób, 18,6% zadeklarowało bycie bezpośrednim świadkiem przemocy (w badaniu z roku 2010 było to niemal 25% - istotnie statystycznie więcej).

Najczęściej respondenci byli świadkami przemocy psychicznej (12,3%). Istotnie mniej wskazań miała przemoc fizyczna (9,2%). Bardzo niewielu respondentów stwierdziło, że było świadkami przemocy ekonomicznej (3,7%). Tak jak w poprzednich przypadkach przemoc seksualna jawi się jako zjawisko marginalne - 0,5% badanych przyznało, że było jej bezpośrednimi świadkami.

Diagnoza i porównanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ocena efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Około trzech czwartych wszystkich uczestników sytuacji przemocy w rodzinie (78,0% dla przemocy seksualnej, 77,5% dla ekonomicznej, 74,7% dla psychicznej, 73,7% dla fizycznej) nigdy nie zwróciło się o pomoc z zewnątrz.

W przypadku przemocy psychicznej i fizycznej, respondenci, którzy zdecydowali się na skorzystanie z pomocy, najczęściej zwracali się do policji (odpowiednio 13,0% i 18,1%), a także korzystali z pomocy terapeutycznej i psychologicznej (odpowiednio 11,6% i 7,6%). Jedynie niewielki odsetek (5,1% dla przemocy psychicznej, 5,8% dla przemocy fizycznej) respondentów szukał pomocy w instytucjach służb społecznych, takich jak ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, czy ośrodki interwencji kryzysowej. Podobnie wyglądała sytuacja w zakresie korzystania z pomocy kuratorów sądowych i społecznych oraz prokuratury (odpowiednio 4,2% i 4,3%).

22

W przypadku przemocy ekonomicznej najczęściej zwracano się o pomoc terapeutyczną i psychologiczną (11,3%) i pomoc policji (10,2%). Stosunkowo wysoki odsetek respondentów wskazał też na pomoc prawną (8,8%), służby społeczne - OPS, PCPR, OIK (7,0%), kuratorów i prokuraturę (6,8%). W tym zestawieniu pojawia się również szkoła lub inna placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego (5,7%).

Dla większości korzystających z pomocy w sytuacji przemocy psychicznej i fizycznej była ona w jakimś stopniu skuteczna. W przypadku obu form przemocy znaczący był odsetek osób postrzegających udzieloną pomoc jako całkowicie nieskuteczną. W odniesieniu do przemocy seksualnej i ekonomicznej trudno o formułowanie jednoznacznych wniosków ze względu na bardzo małą liczebność w tej części próby.

Przemoc wobec dzieci.

Z badań wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim dzieci. Zjawisko to jest tak powszechne, ponieważ dotyczy nie tylko rodzin, w których występuje przemoc między dorosłymi, ale również takich, gdzie nie diagnozuje się zachowań przemocowych między opiekunami dziecka. Media z kolei informują zwykle o najbardziej drastycznych przypadkach krzywdzenia. Tymczasem większość aktów przemocy wobec dzieci dzieje się w czterech ścianach mieszkań, gdzie nie ma świadków, a więc i możliwej bezpośredniej pomocy.

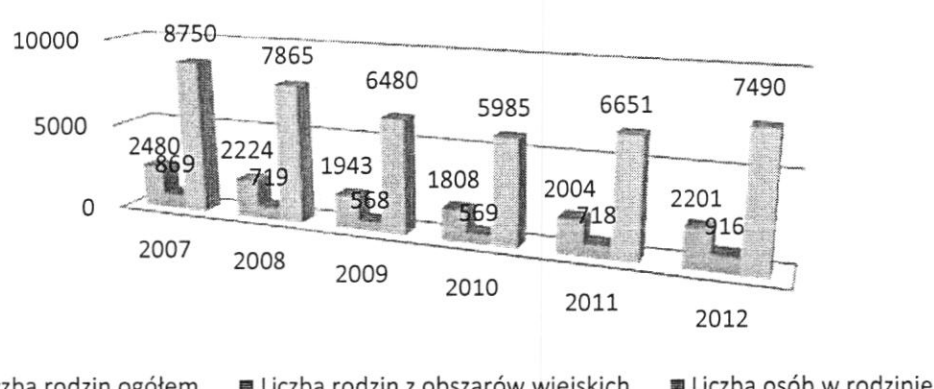
Badania „Ogólnopolska diagnoza problemu przemocy wobec dzieci” z 2012 roku, zrealizowane przez Fundację Dzieci Niczyje, pokazują jak często dzieci są ofiarami przemocy. Ponad 20% dzieci doświadczyło w swoim życiu przemocy fizycznej i psychicznej ze strony znajomych dorosłych - przede wszystkim rodziców i opiekunów. 18% było świadkami przemocy domowej, a 6% doznało przynajmniej jednej poważnej formy zaniedbania. (zob. Dorota Jaszczak - Kuźmińska, Katarzyna Łukowska, *Przemoc wobec dzieci*, Broszura wydana pod patronatem PARPA).

IV.2. Przemoc w rodzinie w województwie mazowieckim.

Dane statystyczne podawane w Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 wskazują, że w stosunku do lat 2008-2011 w województwie mazowieckim w roku 2012 nastąpił wzrost liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą z powodu przemocy w rodzinie. W materiałach źródłowych jako potencjalną przyczynę wskazuje się nowelizację Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i wzrostem liczby wszczętych procedur „Niebieska Karta”.

23

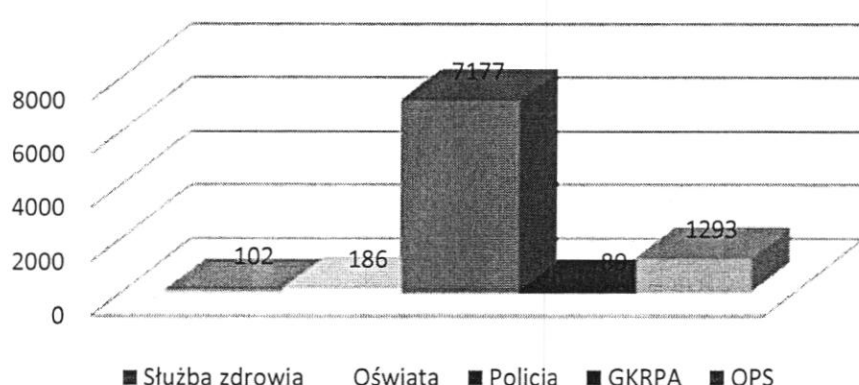
Wykres 6. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą z powodu przemocy w rodzinie w województwie mazowieckim w latach 2007 -2012

Źródło: Strategia polityki społecznej województwa mazowieckiego na lata 2014 - 2020 (Warszawa 2014r.)

W roku 2012 największa liczba rodzin objęta wsparciem w związku z doświadczaniem przemocy występowała w m.st. Warszawa oraz w powiecie mławskim. Na obszarach wiejskich najwięcej rodzin korzystało z pomocy w powiecie radomskim i garwolińskim.

Wykres 7. Liczba „Niebieskich kart” założonych w 2012 roku przez poszczególne podmioty na terenie województwa mazowieckiego.

Źródło: Strategia polityki społecznej województwa mazowieckiego na lata 2014 - 2020 (Warszawa 2014r.)

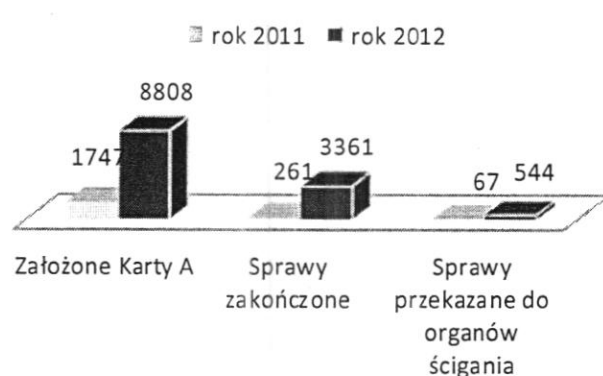
W roku 2014 najwięcej „Niebieskich Kart” założyła Policja (81% wszystkich Kart), najmniej Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (1%).

W 2012 roku w gminach województwa mazowieckiego, w trakcie realizacji procedury „Niebieska karta” bezpieczne schronienie zapewniono 172 osobom (z 68 rodzin).

24

Jak wynika z przedstawionych poniżej danych w porównaniu z rokiem 2011 znacznie wzrosła liczba zakładanych „Niebieskich kart”, liczba kończonych spraw oraz liczba spraw przekazywanych do organów ścigania.

Wykres 8. Działania związane z realizacją procedury „Niebieska Karta”

Źródło: Strategia polityki społecznej województwa mazowieckiego na lata 2014 - 2020 (Warszawa 2014r.)

Strategia polityki społecznej województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 podaje 9 wyzwań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Zwiększenie kompetencji zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie programów profilaktycznych uwrażliwiających społeczność na problem przemocy w rodzinie.
3. Propagowanie programów prewencyjnych w szczególności kierowanych do osób i rodzin w sytuacji kryzysowej.
4. Prowadzenie działań aktywizujących społecznie i zawodowo osoby doświadczające przemocy w celu wzmocnienia ich samodzielności.
5. Zwiększenie liczby programów korekcyjno-edukacyjnych oraz rozszerzenie oferty działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Zwiększenie liczby programów ochrony osób doświadczających przemocy.
7. Zwiększenie skuteczności systemu ochrony dzieci przed przemocą w rodzinie.
8. Wspieranie rozwoju współpracy służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Wspieranie rozwoju infrastruktury specjalistycznych placówek zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zapewnienie dostępu do usług.

25

IV.3. Skala zjawiska przemocy w powiecie mławskim.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu mławskiego wg danych ilościowych.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu mławskiego wg. danych ilościowych pozyskanych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie z Komendy Powiatowej Policji w Mławie, Prokuratury Rejonowej w Mławie, Sądu Rejonowego w Mławie, od zespołów interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu mławskiego.

Tabela 1. Ilość prowadzonych postępowań przez Komendę Powiatową Policji w Mławie oraz Prokuraturę Rejonową w Mławie w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r.

	POLICJA	PROKURATURA
Postępowanie z art. 207 k k	117	149
Postępowanie z art. 191 k k	6	0
Postępowanie z art. 197 k k	5	1
Postępowanie z art. 217 k k	1	0

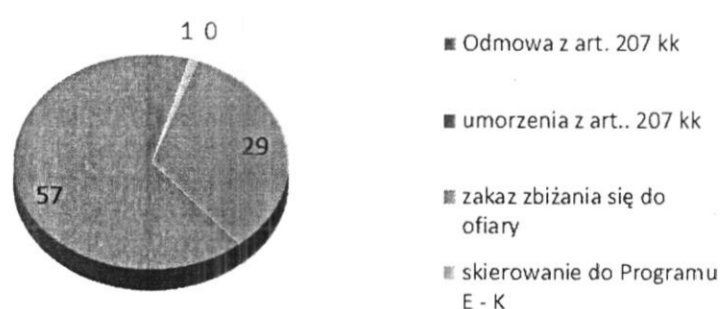
Źródło: Opracowanie własne

Z danych pozyskanych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie wynika, że Prokuratura Rejonowa w Mławie w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r. prowadziła więcej postępowań z art. 207 kk (znęcanie się fizyczne lub psychiczne) niż Komenda Powiatowa Policji w Mławie. Być może wynika to z faktu, że Prokuratura Rejonowa Mławie obszarem działania obejmuje Powiat Mławski i Powiat Żuromiński.

Komenda Powiatowa Policji w Mławie prowadziła postępowanie z art. 191 kk (zmuszanie do określonego zachowania) oraz 197 kk (zgwałcenie). Prokuratura Rejonowa w Mławie nie prowadziła postępowań z tych artykułów lub był to pojedynczy przypadek (informacja zawarta w piśmie prokuratury). Prokuratura Rejonowa w Mławie nie sprecyzowała w sprawozdaniu czy podane dane dotyczą jedynie powiatu mławskiego czy też całego obszaru działania prokuratury.

26

Wykres 9. Wykaz spraw prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Mławie w okresie I-XII 2014r. i I-VI 2015 r.

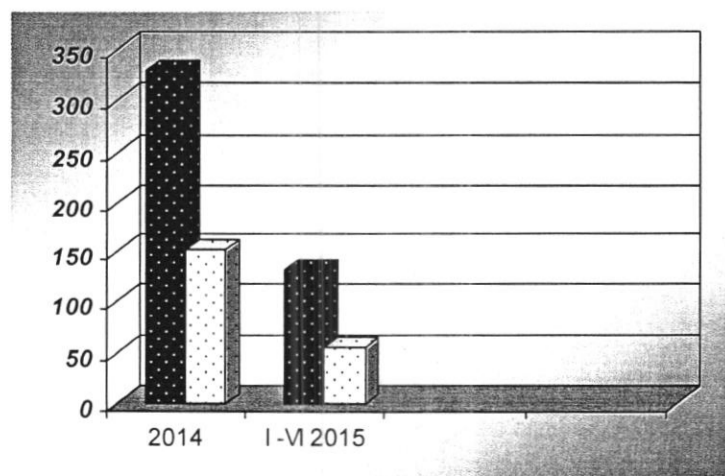
Źródło: Opracowanie własne

Z danych uzyskanych od Prokuratury Rejonowej w Mławie wynika, że w 57 sprawach, na 149 prowadzonych, umorzono postępowanie, co stanowi ~38%. W 29 sprawach odmówiono wszczęcia postępowania, w jednej sprawie wydano zakaz zbliżania się do ofiary. Nie było kierowanych wniosków do uczestniczenia w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Rysunek 10 przedstawia ilość prowadzonych Niebieskich Kart przez KKP w Mławie.

W roku 2014 Komenda Powiatowa Policji w Mławie prowadziła 330 Niebieskich Kart - w tym pierwszy raz zostały założone 152 Niebieskie Karty. W pierwszej połowie 2015r. KKP w Mławie założyła 133 Niebieskie Karty - w tym 56 Kart zostało założonych po raz pierwszy.

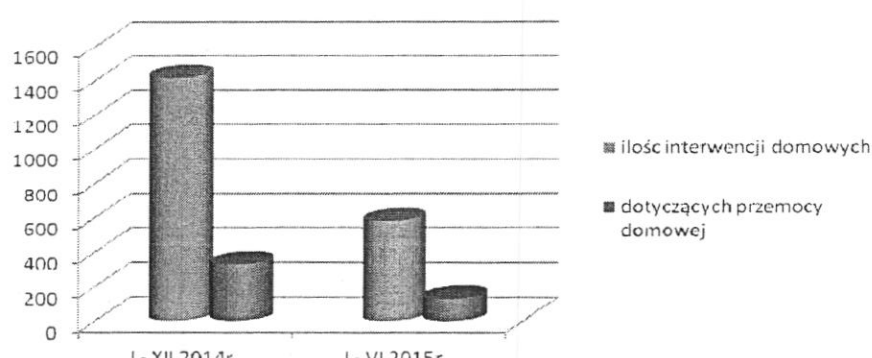
Wykres 10. Ilość prowadzonych Niebieskich Kart - Policja

Źródło: Opracowanie własne

27

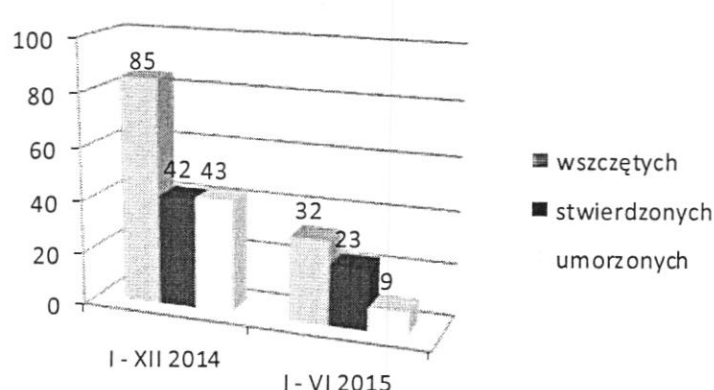
Wykres 11. Ilość przeprowadzonych interwencji domowych w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r.

Źródło: Opracowanie własne

Z informacji uzyskanych od Komendy Powiatowej Policji w Mławie wynika, że w roku 2014 przeprowadzono 1415 interwencji domowych, z czego 23,32 % interwencji dotyczyło przemocy domowej, zaś w pierwszej połowie roku 2015 Policja przeprowadziła 579 interwencji domowych, z czego 22,9% dotyczyło przemocy domowej.

Wykres 12. Zawiadomienia o przestępstwie z art. 207 kk w okresie I-XII 2014 oraz I-VI 2015r. - złożone do Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

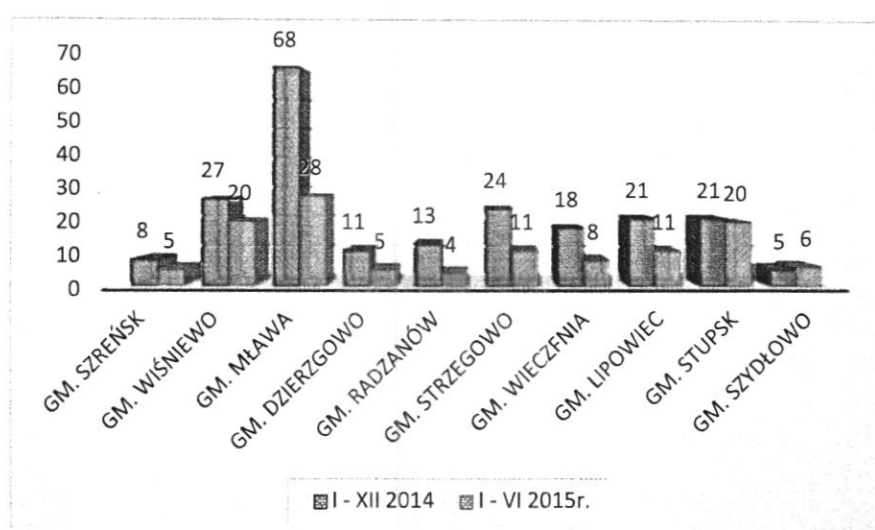
Źródło: Opracowanie własne

Z danych wynika, że w roku 2014 do Komendy Powiatowej Policji w Mławie wpłynęło 85 zawiadomień o przestępstwie z art. 207 kk. W 43 przypadkach policja umorzyła postępowanie, natomiast w 42 przypadkach stwierdzono popełnienie przestępstwa.

28

Do czerwca 2015r do Komendy Powiatowej Policji w Mławie wpłynęły 32 zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk, z czego w 23 przypadkach stwierdzono, że doszło do przestępstwa, natomiast w 9 przypadkach umorzono postępowanie.

Wykres 13. Ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w powiecie mławskim w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r. - dane uzyskane od Zespołów Interdyscyplinarnych.

Źródło: Opracowanie własne

Z danych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu mławskiego wynika, że w roku 2014 procedurą „Niebieskiej Karty” objętych było 216 rodzin, natomiast w pierwszym półroczu 2015r. procedurą „Niebieskiej Karty” objętych było 118 rodzin.

Według statystyk najwięcej rodzin uwikłanych w przemoc znajduje się na terenie gminy Mława (2014r. - 68 rodzin, do czerwca 2015r. - 28 rodzin). Wynika to z liczby mieszkańców miasta. Jak zauważyć można na wykresie 13 stosunkowo znaczna ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” zamieszkuje na terenie Gminy Wiśniewo (2014r. - 27 rodzin, do czerwca 2015r. - 20 rodzin), Gminy Strzegowo (2014r. - 24 rodzin, do czerwca 2015r. - 11 rodzin), Gminy Wieczfnia Kościelna (2014r. - 18 rodzin, do czerwca 2015r. - 8 rodzin), Gminy Lipowiec Kościelny (2014r. - 21 rodzin, do czerwca 2015r. - 11 rodzin) oraz Gminy Stupsk (2014r. - 21 rodzin, do czerwca 2015r. - 20 rodzin).

Gmina Radzanów (2014r. - 13 rodzin, do czerwca 2015r. - 4 rodziny), Gmina Dzierzgowo (2014r. - 11 rodzin, do czerwca 2015r. - 5 rodzin), to tereny powiatu mławskiego, na których można zauważyć mniejszą ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

29

Według uzyskanych danych najmniej rodzin uwikłanych w przemoc zamieszkuje tereny Gminy Szreńsk (2014r. - 8 rodzin, do czerwca 2015r. - 5 rodzin) oraz Gminy Szydłowo (2014r. - 5 rodzin, do czerwca 2015r. - 6 rodzin).

Tabela 2. Ilość założonych „Niebieskich Kart” na terenie powiatu mławskiego z wyszczególnieniem instytucji, które je założyły.

	I – XII 2014r.						I – VI 2015r.					
	P	OPS	ZI	O	GKRPA	OZ	P	OPS	ZI	O	GKRPA	OZ
Gmina Szydłowo	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
Gmina Stupsk	21	1	1	0	0	0	6	0	0	1	0	0
Gmina Lipowiec Kość.	8	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0
Gmina Wieczfnia Kość.	11	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
Gmina Strzegowo	34	0	0	0	0	0	19	1	0	0	0	0
Gmina Radzanów	20	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0	0
Gmina Dzierzgowo	11	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
Gmina Wiśniewo	36	2	0	0	0	0	16	1	0	0	0	0
Gmina Szreńsk	8	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
Gmina Mława	57	11	0	0	0	0	25	2	0	1	0	0
Razem	226						105					

Źródło: Opracowanie własne

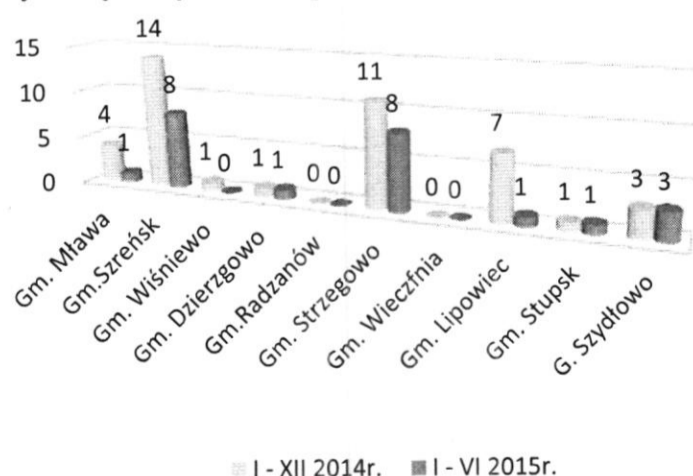
P - Policja, OPS - Ośrodek pomocy Społecznej, ZI - Zespół Interdyscyplinarny, O - Oświata, GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, OZ - Ochrona zdrowia

30

Z powyższej tabeli wynika, że w roku 2014 na terenie powiatu mławskiego zostało założonych 226 „Niebieskich Kart”, z czego w ~93% (211 Niebieskich kart) przypadków procedury „Niebieskiej Karty” zostało wszczęte przez Policję. W 14 przypadkach procedura ta została uruchomiona przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. W roku 2014 Zespół Interdyscyplinarny założył „Niebieską Kartę” w jednej rodzinie. Pozostałe instytucje upoważnione do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” w roku 2014 nie zakładały kart.

W okresie I-VI 2015r. na terenie powiatu mławskiego wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” 105 razy. Podobnie jak w roku ubiegłym w większości przypadków (98 Niebieskich Kart) procedura ta została wszczęta przez funkcjonariuszy Policji. Ośrodek Pomocy Społecznej uruchomił procedurę w 5 przypadkach, natomiast pracownicy Oświaty w 2 przypadkach. Pozostałe instytucje w roku 2015 nie zakładały kart.

Wykres 14. Ilość prowadzonych postępowań z art. 207 kk - według danych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych

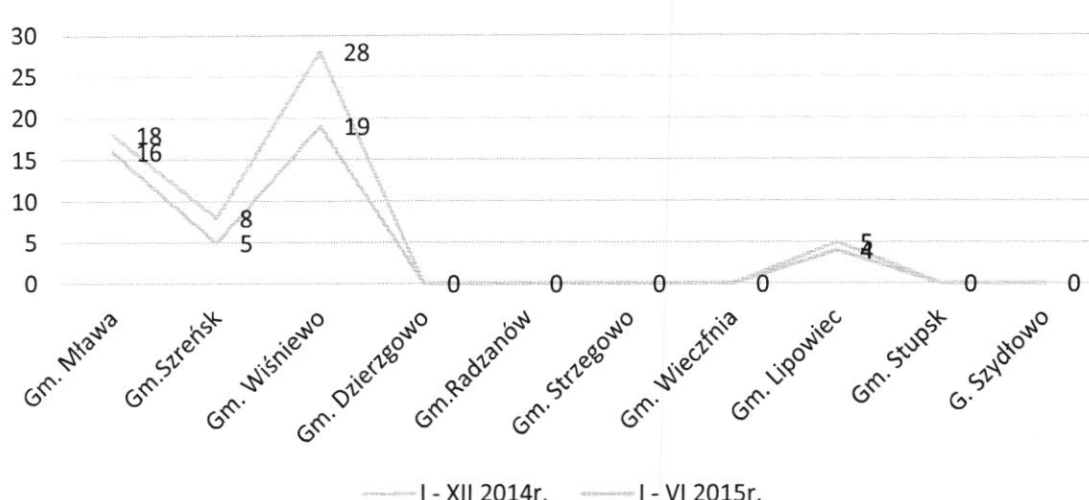
Źródło: Opracowanie własne

Z powyższego wykresu wynika, że zarówno w roku 2014 jak i w pierwszej połowie 2015r. najwięcej postępowań z art. 207 kk. prowadzonych było na terenie Gminy Szreńsk (rok 2014 - 14 postępowań, I-VI 2015r. - 8 postępowań) oraz Gminy Strzegowo (rok 2014 - 11 postępowań, I-VI 2015r. - 8 postępowań). Gmina Radzanów i Wieczfnia Kościelna w roku 2014 jak i w pierwszej połowie 2015r nie prowadziły postępowań z art. 207 kk.

Ciekawe jest, że w Gminie Szreńsk w 2014 roku prowadzono 14 postępowań z art. 207 kk a założono jedynie 8 Niebieskich Kart.

31

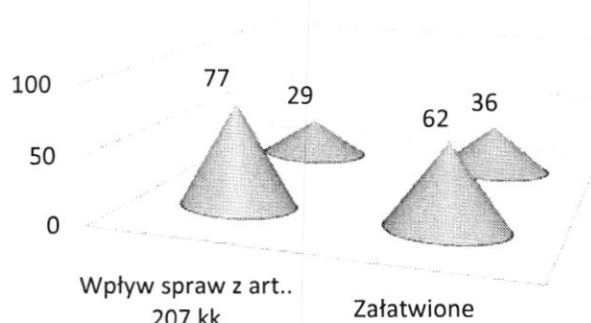
Wykres 15. Ilość sprawców przemocy domowej skierowanych do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych - wg danych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych

Źródło: Opracowanie własne

Z danych przedstawionych na rysunku nr 15 wynika, że nie wszystkie gminy z powiatu mławskiego kierują sprawców przemocy do uczestniczenia w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. W roku 2014 do programu korekcyjno - edukacyjnego łącznie zostało skierowanych 61 sprawców przemocy (Mława - 18 osób, Szreńsk - 8 osób, Wiśniewo - 28 osób, Lipowiec Kościelny- 5 osób, Stupsk - 2 osoby), natomiast w pierwszej połowie 2015r. łącznie skierowano 44 osoby (Mława - 16, Szreńsk - 5 osób, Wiśniewo - 19 osób, Lipowiec Kościelny - 4 osoby).

Wykres 16. Dane za okres I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r. uzyskane od Sądu Rejonowego w Mławie

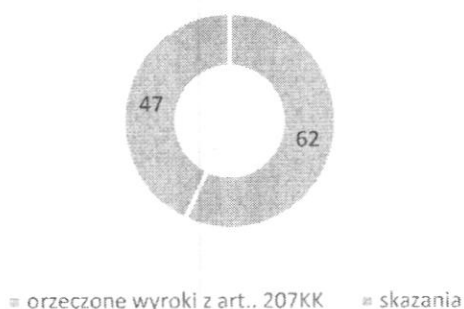

32

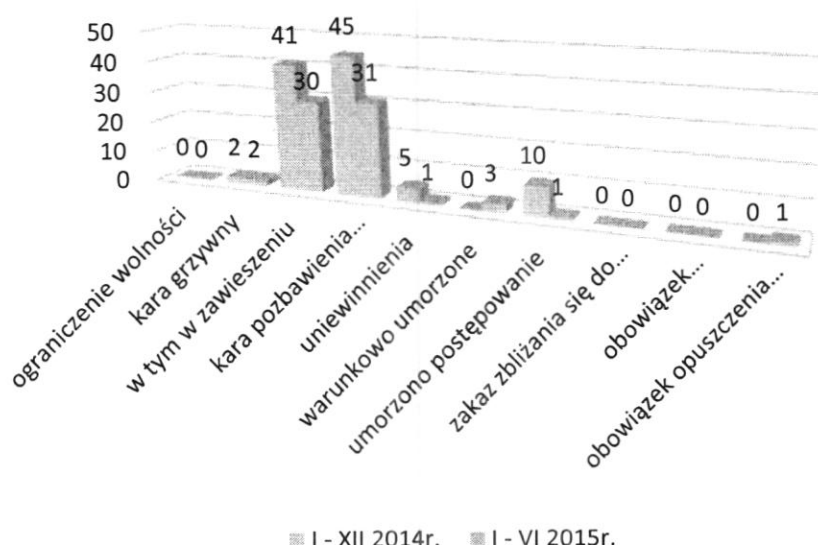
Jak można zauważyć na powyższym wykresie do Sądu Rejonowego w Mławie w 2014 r. wpłynęło 77 spraw z art. 207 kk, w tym orzeczono 62 wyroki. W pierwszej połowie 2015r. do Sądu wpłynęło 29 spraw z art. 207 kk, z czego w 36 sprawach zapadły wyroki.

Dane obejmują sprawy z terenu gminy Mława i gminy Żuromin.

Wykres 17. Ilość orzeczonych wyroków przez Sąd Rejonowy w Mławie z art. 207 kk w 2014 roku

Wykres 18. Ilość osób skazanych w okresie I XII 2014r. oraz I - VI 2015r. - dane uzyskane od Sądu Rejonowego w Mławie

Źródło: Opracowanie własne

Jak wskazuje powyższy rysunek wobec sprawców przemocy domowej Sąd najczęściej stosował karę pozbawienia wolności (rok 2014 - 45 kar pozbawienia wolności, w tym 41 w zawieszeniu, I-VI 2015r. - 31 kar pozbawienia wolności, w tym 30 w zawieszeniu). Zarówno w 2014r. jak i w pierwszej połowie 2015r. Sąd zastosował karę

33

grzywny w dwóch przypadkach. W 5 przypadkach w roku 2014 Sąd uniewinnił sprawcę przemocy, natomiast do czerwca 2015r. Sąd uznał za niewinnego jednego sprawcę. Powyższe dane obejmują sprawy z terenu gminy Mława i gminy Żuromin.

Ze statystyk Sądu Rejonowego w Mławie wynika, że zarówno w roku 2014 jak i pierwszej połowie 2015r. nie było spraw dotyczących przemocy w rodzinie o przestępstwa z art. 191 kk, art. 197 kk oraz art. 217 kk.

Dane z Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie

W 2014 roku w Zespole Ośrodków Wsparcia w Mławie udzielono 2688 porad specjalistycznych, z których skorzystały 842 osoby, z czego 168 osób uwikłanych w przemoc. W 2014 roku w hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie łącznie przebywały 44 osoby doznające przemocy w rodzinie, w tym 28 dzieci.

Osoby pochodziły z powiatów: mławskiego 12 os., ciechanowskiego 3 os., wyszkowskiego 11 os., przasnyskiego 7 os., płońskiego 3 os., łosickiego 3 os., makowskiego 2 os., Warszawa - 3 os.

W 2015 roku w Zespole Ośrodków Wsparcia w Mławie udzielono 2209 porad specjalistycznych, z których skorzystało 689 osób, z czego 106 osób uwikłanych w przemoc. W 2015 roku w hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie łącznie przebywało 35 osób doznających przemocy w rodzinie, w tym 21 dzieci.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2014 roku program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc realizowany był przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie.

W warunkach wolnościowych w 2014 roku utworzona była jedna grupa. Ogółem zajęcia ukończyło 10 osób.

W 2015 roku Uchwałą Nr IV/19/2015 Rady Powiatu Mławskiego został przyjęty do realizacji Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2015-2016. Program został opracowany w celu zwiększenia skuteczności działań mających na celu minimalizowanie skutków zjawiska przemocy w rodzinie. Podstawowym celem działań jest pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie w zaprzestaniu stosowania przemocy.

34

Uchwalony program korekcyjno-edukacyjny jest eklektyczną formą oddziaływań, która skupia w sobie zarówno autorskie pomysły osób realizujących program, elementy procesu grupowego, jak i doświadczenia takich nurtów pracy z osobami stosującymi przemoc m.in.: podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, program z Duluth, Trening Zastępowania Agresji, terapia oparta na schematach w oparciu o doświadczenia terapeutyczne osób prowadzących. Program jest realizowany poprzez: psychoedukację na temat form przemocy, samoobserwację uczestników, ćwiczenia umiejętności społecznych, trening zachowań asertywnych, dyskusję grupową.

Adresatami programu są osoby dorosłe zamieszkujące na terenie powiatu mławskiego, identyfikujące się z problemem przemocy domowej, skierowane przez lokalne instytucje tworzące system pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową.

W roku 2015 były prowadzone dwie edycje programu. W Programie łącznie uczestniczyło 21 osób, ukończyło 16 osób.

V. CELE PROGRAMU

V.1. Analiza SWOT przeciwdziałania przemocy w powiecie mławskim.

Mocne i słabe strony praktyk przeciwdziałania przemocy w powiecie mławskim opracowano na podstawie przeprowadzonego badania społecznego, w którym wykorzystano takie techniki badawcze, jak:

1. grupy fokusowe (FGI - Focus Group Interview),
2. indywidualny wywiad pogłębiony (IDI - Individual In-Depth Interviews).

Celem **grup fokusowych** było zebranie wniosków, opinii od uczestników podzielonych na grupy ze względu na specyfikę doświadczeń zawodowych związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie:

- grupa POLICJA (8 osób),
- grupa POMOC SPOŁECZNA (7 osób),
- grupa OŚWIATA (6 osób).

Przeprowadzono także dodatkowo **pogłębiony wywiad indywidualny** z osobą koordynującą prace nad opracowaniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochronie Ofiar Przemocy - dyrektor Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.

Mocne i słabe strony praktyk przeciwdziałania przemocy w powiecie mławskim przedstawia poniższa tabela.

35

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chęć współpracy i zaangażowanie instytucji realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (wspólna wymiana doświadczeń, wiedzy, informacji) ▪ dobra współpraca z Klubem Abstynenta „Droga” (w Klubie wspierane są osoby mające problem z alkoholem, jak i ich rodziny, ale także rodziny z problemem przemocy) ▪ Zespoły Interdyscyplinarne w każdej gminie, (współpraca w ramach Procedury Niebieskiej Karty z OPS) ▪ Funkcjonowanie Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie (szeroka specjalistyczna pomoc: psychologiczna, prawna, pedagogiczna, socjalna) oraz możliwość bezpiecznego schronienia dla matek z dziećmi doświadczających przemocy, ale także pomoc dla osób stosujących przemoc w ramach Programu Korekcyjno-Edukacyjnego ▪ współpraca gmin z terenu Powiatu z organizacjami pozarządowymi np. Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Lepsze Jutro” w Mławie ▪ wysoka świadomość znaczenia skutków przemocy w rodzinie i znaczenie profilaktyki wśród pracowników OPS, Oświaty, Policji ▪ podnoszenie wiedzy i kwalifikacji pracowników instytucji zajmujących się zjawiskiem przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dzięki tym dobrym praktykom pracownicy lepiej się poznają w związku z tym ich współpraca jest lepsza ▪ programy profilaktyczne, dla osób zagrożonych przemocą ▪ programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie ▪ bogata oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych, np. trening pewności siebie- przemoc rówieśnicza itp. - Oświata ▪ opracowane procedury pomocy osobom uwikłanym w przemoc (tj. gdzie zgłosić problem przemocy, jak postępować w przypadku zaistnienia zjawiska przemocy) - Oświata ▪ lokalne kampanie organizowane we współpracy różnych instytucji kierowane do specjalistów oraz społeczności lokalnej w ramach działań profilaktycznych ▪ możliwość organizowania spotkań mediacyjnych (rodzic-dziecko) ▪ szybka instytucjonalna pomoc (praca psychologów, porady prawne, programy korekcyjno-edukacyjne, poradnia dla uzależnionych i współuzależnionych) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak koordynacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie ▪ mała ilość działań długofalowych (w tym pomocy psychologicznej) ▪ trudność w utrzymaniu rezultatów pomocy- przemoc po pewnym czasie powraca ▪ trudność w zachowaniu ciągłości podjętych działań w przypadku szkół (brak przepływu informacji pomiędzy szkołami, gdy uczeń zmienia poziom szkoły: podstawowa, gimnazjum, średnia ▪ trudny kontakt z osobą stosującą przemoc, brak wiedzy jak zmotywować sprawcę do podjęcia pracy ▪ trudność pracy ze świadkiem przemocy (dzieci ukrywają przemoc, ponieważ chronią swoich rodziców, ale też dużą rolę ogrywa wstyd przed tym, że inni się dowiedzą) ▪ niepełna wiedza pracowników niektórych instytucji w zakresie przemocy ▪ niejasności dotyczące procedury Niebieskiej Karty np. uruchamia się ją w przypadku małoletnich i osób zaburzonych psychiatrycznie) ▪ niewielka liczba przedstawicieli Służby Zdrowia włączająca się do pracy Zespołów Interdyscyplinarnych ▪ brak współpracy ze strony Prokuratury (umarzanie postępowań z art. 207 KK) ▪ niechęć przedstawicieli instytucji do udziału w posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych, pomimo podpisanych porozumień ▪ trudne konstruktywne włączenie rodzica w proces pomocy dziecku doświadczającemu przemocy ▪ brak izolacji sprawcy od osoby doznającej przemocy nawet w przypadku wydania wyroku w zawieszeniu (osoba stosująca przemoc powraca do domu) ▪ zbyt mała ilość miejsc schronienia ▪ brak w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości zapisów obligujących osobę uzależnioną od alkoholu do przymusowego podjęcia leczenia ▪ zbyt długi okres oczekiwania na umieszczenie osoby uzależnionej od alkoholu w zamkniętym Ośrodku leczenia uzależnień ▪ częste wycofywanie spraw z przez osobę doznającą przemocy (policja) ▪ słaba współpraca z osobą doznającą przemocy w przypadku policji ▪ zbyt duża ilość wyroków w zawieszeniu ▪ zbyt rzadko sędziowie nie odwieszają wyroków na wnioski kuratora ▪ brak narzędzi do skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy ▪ stereotypy dotyczące przemocy ▪ niewielka kadra niektórych instytucji, przeciążenie pracą, brak czasu, niskie wynagrodzenie ▪ niedostateczne wykorzystanie wiedzy teoretycznej o przemocy w rodzinie w praktyce, np. mimo udziału w szkoleniach pracownicy nie mają wiedzy o działaniach, które muszą podjąć, ▪ niepełna wiedza u pracowników pierwszego

36

	<ul style="list-style-type: none"> kontaktu w przypadku niektórych instytucji w zakresie przemocy w rodzinie ▪ słaby przepływ informacji nt. przemocy w danej rodzinie pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w pomoc osobom doznającym przemocy ▪ brak poczucia bezpieczeństwa u pracowników ▪ zbyt duża biurokracja, nie pozwalająca na szybką i skuteczną pomoc
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontynuacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy, a także Gminnych Programów z obszaru powiatu mławskiego ▪ świadomość niedoskonałości rozwiązań prawnych i niedostosowania procedur, w tym krytyka instytucji od wewnątrz ▪ budowa partnerstw lokalnych, np. ZOW, OPS, Oświata i Policja ▪ świadomość szeroko pojętej profilaktyki poprzez kampanie, konferencje, ale także programy w szkołach dla dzieci, młodzieży i rodziców ▪ kontynuacja Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób stosujących Przemoc ▪ powołanie prokuratorów do współpracy w ramach prac Zespołów Interdyscyplinarnych ▪ zobligowanie rodziców do uczestnictwa w Szkole dla Rodziców ▪ dalsze funkcjonowanie Szkoły dla Rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niekompletny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ niejasności dotyczące procedury Niebieskiej Karty ▪ osłabienie współpracy między instytucjami ▪ nadmierne obciążenie obowiązkami dzielnicowych (do obowiązku których należy nie tylko przeciwdziałanie przemocy) ▪ ubożenie społeczeństwa, bezrobocie ▪ brak supervizji dla pracowników instytucji ▪ wypalenie zawodowe ▪ problemy z wymianą informacji między instytucjami ▪ brak zaplecza socjalnego dla osób doznających przemocy ▪ bagatelizowanie zjawiska przemocy w rodzinie i/lub poszczególnych jej form

V.2. Wnioski i rekomendacje.

Uczestnicy grup fokusowych sformułowali następujące **postulaty** dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Mławskim:

- wymiana doświadczeń między instytucjami i promowanie dobrych praktyk,
- uporządkowanie zadań i kompetencji między przedstawicielami różnych instytucji na poziomie lokalnym,
- stworzenie bazy kontaktów pracowników instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- sporządzenie informacji dla instytucji o tym, jakiego rodzaju wsparcia można oczekiwać od pozostałych instytucji,
- sporządzenie informacji dla osób doznających przemocy dotyczących możliwości uzyskania pomocy,

37

- dokonywanie częstszej analizy sytuacji danej rodziny uwikłanej w przemoc pomiędzy zaangażowanymi w sprawę instytucjami,
- większa edukacja dzieci i młodzieży poprzez programy profilaktyczne i warsztaty psychoedukacyjne,
- odbywanie regularnych spotkań grup interdyscyplinarnych w stałym gronie uczestników z udziałem przedstawiciela Prokuratury,
- zatrudnienie w każdej szkole psychologa (szczególnie w szkołach prowadzonych przez gminy),
- realizacja działań systemowych (formy pracy np. terapeuta - osoba doznająca przemocy, psycholog dziecięcy-dzieci, osoba stosująca przemoc - program korekcyjno-edukacyjny),
- zwiększenie nakładów finansowych na działania zmierzające do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie,
- wsparcie władz gminno-powiatowych w celu skuteczniejszej pomocy osobom uwikłanym w przemoc,
- możliwość skorzystania z superwizji dla psychologów, pedagogów, policjantów, pracowników socjalnych i kuratorów.

Podstawową rzeczą dla wszystkich uczestników grup fokusowych jest kontynuowanie współpracy z gminnymi i powiatowymi instytucjami na trzech poziomach: (1) formalnym (przepisy, porozumienia), (2) proceduralnym (wspólne procedury, interwencja - np. dzielnicowy - specjalista) i (3) praktycznym (m.in. szybki i dobry przepływ informacji). Gwarantem dobrej współpracy i realizacji wielu wspólnych przedsięwzięć miałyby być zapisy w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, na które w razie potrzeby można by się powołać.

Uczestnicy grup fokusowych zwrócili uwagę na systemową pracę z rodziną, np. programy osłonowe dla osób doznających przemocy, programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, program FDN - chrońmy dzieci przed przemocą, czy terapia NEST - terapeuta z Warszawy Witold Simon.

Uczestnicy grup fokusowych zwrócili także uwagę na **potrzeby szkoleniowe**, które byłyby bardzo pomocne w pracy z rodziną uwikłaną w przemoc, mogłyby poszerzyć wiedzę oraz warsztat pracy. Jednak w ocenie uczestników najlepiej gdyby były to szkolenia przeprowadzone w systemie warsztatowym dla praktyków już posiadających sporo wiedzy teoretycznej.

38

Tematyka szkoleń:

- uwrażliwianie na przemoc,
- mechanizmy zachowania osób doświadczających przemocy (np. dla policjantów),
- przełamywanie stereotypów, mitów, budowanie motywacji do zmian u osoby doznającej przemocy,
- profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie (dla dzieci, rodziców i nauczycieli),
- mediacje, negocjacje (dla dzieci i młodzieży, dla nauczycieli),
- szkolenia motywacyjne np. jak motywować osoby uwikłane w przemoc do podjęcia pracy.

Ważną kwestią jest też specjalistyczne szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie SPPwR (Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie) nie jest ono bezpłatne, a brak środków finansowych powoduje, że wielu pracowników nie może z niego skorzystać.

Biorąc pod uwagę inspiracje uczestników grup fokusowych, a także przeprowadzony pogłębiony wywiad indywidualny z osobą koordynującą prace nad stworzeniem Powiatowego Programu - dyrektor Zespołu Ośrodków Wsparcia można sformułować następujące **rekomendacje**:

1. Należy wyznaczyć **Powiatowego Pełnomocnika** do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Osoba podejmująca się tej funkcji powinna spełniać następujące kryteria:

- mieć wystarczającą wiedzę i doświadczenie związane ze zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- pełnić rolę lidera w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- posiadać wystarczające zaufanie innych instytucji;
- być rozpoznawalną przez pracowników innych instytucji;
- motywować inne instytucje do pracy ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Rolą Pełnomocnika będzie koordynowanie ogółu prac na rzecz osób doznających przemocy i działań korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc, a także udzielanie niezbędnej pomocy i wsparcia pracownikom innych instytucji (dzielenie się dobrymi praktykami, posiadaną wiedzą, zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego pracownikom instytucji). Koordynowanie działań wszystkich instytucji m.in. poprzez zaangażowanie ich przedstawicieli w tworzenie programu. Program powinien wskazywać na działania mieszczące się w obszarze profilaktyki poprzez interwencje i pomoc, szkolenia i wymianę doświadczeń. Wskazaniem by było, aby na realizację działań zawartych w Powiatowym Programie zapewniono środki finansowe tylko na jego realizację.

39

2. **System przeciwdziałania przemocy** powinien składać się z:
 - ✓ powiatowego zespołu interdyscyplinarnego ds. realizacji powiatowego programu (koordynującego działania poszczególnych instytucji, umożliwiające świadczenie instytucjonalnej pomocy, oraz wypracowanie spójnej procedury);
 - ✓ grup roboczych (zajmujących się konkretnym przypadkiem przemocy w gronie pracowników znających konkretną rodzinę z problemem przemocy).
3. **Współpraca między instytucjami** powinna odbywać się pomiędzy pracownikami wszystkich instytucji. Szczególnego wsparcia należy udzielić służbie zdrowia i policji - zwłaszcza w zakresie przekazywania niezbędnej wiedzy i umiejętności, głównie wiedzy psychologicznej. Należy motywować do udziału w szkoleniach pracowników służby zdrowia, prokuratury, sądu. Współpraca idąca w kierunku wypracowania wspólnych metod działania pomiędzy pracownikami różnych instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, wymiana doświadczeń i wiedzy. Wsparcie i pomoc, ale także docenienie pracy ze strony władz samorządowych mogłoby jeszcze bardziej motywować do pracy.
4. Ważne jest utworzenie **bazy pomocowej** dla potrzeb (1) osób doznających przemocy zawierającej miejsca, gdzie na terenie powiatu można uzyskać specjalistyczną pomoc - formy i zakres pomocy, godziny urzędowania itd. I (2) pracowników (lista osób i funkcji w instytucji - czas pracy i gotowość tych osób do udzielenia pomocy).
5. Należy dokładnie rozpoznać potrzeby specjalistów zaangażowanych w pomaganie osobom doznającym przemocy, a także zapewnić ciągłość szkoleń warsztatowych w celu podniesienia ich kompetencji. Ważne, żeby przy wyborze szkolenia brać pod uwagę specyfikę pracy każdej instytucji, co zapewni wymianę doświadczeń, dobrych praktyk między pracownikami, ich wzajemne poznanie się. Szkolenia realizowane w ramach działania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mogłyby być miejscem do wspólnych spotkań, rozmów, wymiany spostrzeżeń.
6. Konieczne jest także **rozpoznanie potrzeb psychologicznych** przedstawicieli różnych instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, w tym też dla kadry kierowniczej, zapewnienie im wsparcia: oferowanie grup superwizyjnych (koleżeńskich), ale i superwizji prowadzonej przez certyfikowanych superwizorów, warsztatów „wentylujących” itd.
 Grupy superwizyjne mogą składać się z pracowników różnych instytucji. Da to możliwość wymiany poglądów, spostrzeżeń, a przede wszystkim kontakt osobisty, co może przyczynić się do jeszcze lepszej współpracy między instytucjami. Szczególnie ważne jest zapewnienie superwizji, tym pracownikom instytucji, którzy nie mieli do niej dostępu (np. OPS, Szkoła, Policja).

40

V.3. Harmonogram.

Celem głównym Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna pomoc osobom doznającym przemocy w powiecie mławskim.

Realizacja głównego celu Programu została zawarta w 6 celach operacyjnych.

Cele operacyjne

1. Efektywna współpraca instytucji, służb i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uwikłanych w przemoc.
2. Spójny system przeciwdziałania przemocy w powiecie mławskim.
3. Wysoka jakość i skuteczność pomocy udzielanej osobom uwikłanym w przemoc, w tym dzieciom.
4. Zapobieganie negatywnym skutkom zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Podniesienie jakości usług medycznych świadczonych na rzecz osób dotkniętych przemocą.

Harmonogram

1. Stworzenie stanowiska Powiatowego Pełnomocnika do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wyłonienie osoby spełniającej kryteria opisane w rekomendacjach.
2. Okresowe spotkania Zespołu ds. Opracowania, Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.
3. Stworzenie bazy pomocowej na terenie powiatu dla osób doznających przemocy i dla pracowników instytucji.
4. Opracowanie informatorów dla instytucji i dla osób uwikłanych w przemoc o instytucjach i organizacjach świadczących profesjonalną pomoc w powiecie mławskim
5. Stworzenie i wdrożenie procedur postępowania instytucji w wypadku zetknięcia się z przemocą (pomoc społeczna, policja, oświata, służba zdrowia.)
6. Ustalenie potrzeb pracowników instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy (szkolenia, warsztaty, superwizja koleżeńska i specjalistyczna).
7. Opracowanie i realizacja autorskich programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.
8. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
9. Organizowanie i udział w kampaniach społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

41

10. Tworzenie oraz realizacja programów edukacyjnych rozwijających opiekuńczo-wychowawcze kompetencje rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.
11. Wyszukiwanie programów unijnych oraz środków zewnętrznych.

Harmonogram realizacji celów operacyjnych i zadań Programu

CEL GŁÓWNY				
OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTECZNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W POWIECIE MŁAWSKIM				
CEL OPERACYJNY 1				
<i>Efektywna współpraca instytucji, służb i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uwikłanych w przemoc</i>				
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI ZAKRES FINANSOWANIA ZADAN
1.1 Zorganizowanie interdyscyplinarnych, szkoleń, seminariów i konferencji dla przedstawicieli instytucji, celem podniesienia kompetencji zawodowych i wymiany doświadczeń	- opracowanie tematyki konferencji -wybranie wykładowców i trenerów, - przygotowanie list uczestników na seminaria i konferencje	- liczba szkoleń, konferencji, seminariów i warsztatów -liczba uczestników	- Specjaliści - Firmy szkoleniowe - Przedstawiciele instytucji biorących udział w programie - Pełnomocnik	Co najmniej raz w każdym roku obowiązywania programu. Działania będą realizowane w ramach wydatków zaplanowanych na dany rok w budżetach j.s.t (powiat, gminy)
1.2 Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi	- spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba organizacji pozarządowych -liczba spotkań	- Przedstawiciele instytucji biorących udział w programie/ Pełnomocnik - Organizacje pozarządowe	Co najmniej dwa razy w każdym roku obowiązywania programu Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat, gminy
1.3 Cykliczne spotkania przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu mławskiego	- wspieranie zespołów w wymianie doświadczeń i przekazywania dobrych praktyk	- liczba spotkań udokumentowanych protokołami	- Pełnomocnik - Przewodniczący zespołów interdyscyplinarnych	Jeden raz na kwartał w każdym roku obowiązywania programu. Działania będą realizowane w ramach budżetów samorządu terytorialnego - powiat

CEL GŁÓWNY				
OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTECZNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W POWIECIE MŁAWSKIM				
CEL OPERACYJNY 2				
<i>Spójny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie mławskim</i>				
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI ZAKRES FINANSOWANIA ZADAŃ
2.1 Opracowanie schematu działań systemowych na terenie powiatu mławskiego pomiędzy instytucjami zobowiązanymi do działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z instytucjami krajowymi, wojewódzkimi - powołanie Powiatowego Pełnomocnika ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - okresowe spotkania zespołu ds. realizacji programu ds. Opracowania, Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 - rozwijanie Mławskiego Porozumienia „Przełamać Przemoc” 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba instytucji uczestniczących w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - Zarząd Powiatu - pełnomocnik - Zespół ds. Opracowania, Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z instytucjami, praca zespołu ds. programu, rozwijanie Mławskiego Porozumienia „Przełamać Przemoc” - marzec 2016 - grudzień 2020; - powołanie Pełnomocnika - II kwartał 2016 r. Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego – powiat
	<div style="text-align: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">STAROSTA</div> <div style="text-align: center; margin: 5px 0;">↕</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">PEŁNOMOCNIK</div> <div style="text-align: center; margin: 5px 0;">↕</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">GMINNE ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE</div> </div>		<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> ZESPÓŁ DS. OPRACOWANIA, WDRAŻANIA, MONITORINGU I EWALUACJI POWIATOWEGO PROGRAMU </div>	
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">INSTYTUCJE KRAJOWE I WOJEWÓDZKIE</div>			

44

2.2 Opracowanie bazy danych o funkcjonujących instytucjach i organizacjach świadczących profesjonalną pomoc osobom uwikłanym w przemoc (ofiaram, świadkom, sprawcom)	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i druk informatorów dla instytucji o instytucjach z danymi teled adresowymi, - opracowanie i druk materiałów informacyjnych o punktach pomocowych dla osób uwikłanych w przemoc - baza adresowa - utworzenie zakładki na stronie starostwa powiatowego o przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba materiałów informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Pełnomocnik 	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i druk materiałów dla instytucji - IV kwartał 2016 roku - koszt jednorazowy; - opracowanie i druk materiałów informacyjnych dla osób uwikłanych w przemoc - III kwartał 2016 r - koszt jednorazowy; - zakładka na stronie starostwa - prowadzenie od marca 2016 do grudnia 2020. Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat, możliwość sfinansowania zadań z pozyskanych środków
2.3 Opracowanie i wdrożenie procedury działania przez podmioty	<ul style="list-style-type: none"> - cykliczne spotkania z przedstawicielami instytucji z terenu powiatu w celu ustalenia wspólnych procedur działania - opracowanie i wdrożenie ustalonych procedur 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań - liczba procedur 	<ul style="list-style-type: none"> Pełnomocnik, Policja, instytucje ochrony zdrowia, OPS- y, Kuratorzy, Zespół Ośrodków Wsparcia, inne instytucje biorące udział w realizacji programu 	<ul style="list-style-type: none"> Czerwiec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat

45

CEL GŁÓWNY				
OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTECZNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W POWIECIE MŁAWSKIM				
CEL OPERACYJNY 3				
<i>Wysoka jakość i skuteczność pomocy udzielanej osobom uwikłanym w przemoc, w tym dzieciom</i>				
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI ZAKRES FINANSOWANIA ZADAŃ
3.1 Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie umiejętności poszczególnych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (grupy zawodowe)	- organizowanie szkoleń i warsztatów	- liczba szkoleń i warsztatów - liczba osób przeszkolonych	Jednostki samorządu terytorialnego, firmy szkoleniowe, trenerzy, placówki realizujące program, w tym Policja, Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie, SPZOZ	Co najmniej raz w każdym roku obowiązywania programu. Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat, gminy, w ramach budżetu realizatorów programu.
3.2 Wdrażanie nowatorskich rozwiązań i projektów	- poszukiwanie inicjatyw, - wspieranie projektów,	- liczba projektów - liczba wprowadzonych rozwiązań	Organizacje pozarządowe, Jednostki samorządu terytorialnego	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat, gminy, w ramach budżetów organizacji pozarządowych,
3.3 Zapewnienie superwizji osobom działającym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Prowadzenie superwizji dla osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym kadry kierowniczej (superwizje koleżeńskie, superwizje prowadzone przez certyfikowanych superwizorów)	Liczba przeprowadzonych superwizji	Jednostki samorządu terytorialnego, podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Czerwiec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach wydatków zaplanowanych na dany rok w budżetach jednostek pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

46

CEL GŁÓWNY				
OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTECZNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W POWIECIE MŁAWSKIM				
CEL OPERACYJNY 4				
<i>Zapobieganie negatywnym skutkom zjawiska przemocy w rodzinie..</i>				
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI ZAKRES FINANSOWANIA ZADAŃ
4.1 Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w zakresie 1. interwencyjnym poprzez: zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód na okres do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia -udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie, 2. w zakresie terapeutycznym poprzez: - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, Opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie, - udzielanie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, - prowadzenie terapii indywidualnej, Prowadzenie grup wsparcia albo grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, - prowadzenie terapii indywidualnej, - diagnozowanie sytuacji dzieci i młodzieży oraz udzielanie im wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego 3. w zakresie potrzeb bytowych poprzez: - zapewnienie całodobowego okresowego pobytu dla osób doświadczających przemocy	Prowadzenie Zespołu Ośrodków Wsparcia	- ilość osób korzystających z pomocy, - ilość udzielonych porad, - ilość osób przebywających w hostelu	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mławie	2016 - grudzień 2020 zadanie zlecone do realizacji powiatowi - działania będą realizowane w ramach wydatków zaplanowanych na dany rok w budżecie Państwa

47

w rodzinie, -pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla 5 osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, - wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki, -ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiających korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na 5 osób, - miejsca do prania i suszenia, -ogólnodostępnej kuchni, - wyżywienia, odzieży i obuwia, - środków higieny osobistej i środków czystości				
4.2 Zapewnienie pomocy medycznej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie (w tym dzieciom) w zakresie psychiatrii	- prowadzenie konsultacji psychiatrycznych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych doświadczających przemocy w rodzinie	- liczba udzielonych konsultacji	Jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy, Zespół Ośrodków Wsparcia	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat, część zadań zostanie sfinansowana z dotacji przyznanej na prowadzenie SOW, z pomocy finansowej z gmin
4.3 Prowadzenie punktów konsultacyjnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- udzielanie informacji, - prowadzenie konsultacji/ poradnictwa specjalistycznego - prowadzenie grup wsparcia	Ilość punktów	Samorządy gminne	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - gminy
4.4 Prowadzenie placówek wsparcia dziennego, w tym specjalistycznych oraz świetlic środowiskowych	- działania profilaktyczne, opiekuńcze, socjoterapeutyczne, - dożywanie i organizacja czasu wolnego	- liczba placówek - liczba dzieci korzystających	- jednostki samorządu terytorialnego- szczebel gminny, organizacje pozarządowe, - podmioty, które uzyskały zezwolenie	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego – gminy, w ramach budżetów organizacji pozarządowych

48

4.5 Wdrożenie i realizacja programów profilaktycznych w szkołach, uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy	- opracowanie lub wybór programów profilaktycznych - prowadzenie warsztatów psychoedukacyjnych	- liczba programów, - liczba warsztatów, - liczba uczestników	- pełnomocnik, - dyrektorzy placówek edukacyjnych, - specjaliści, trenerzy - policja, Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4.6 Prowadzenie grup wsparcia	Rozpowszechnianie informacji o funkcjonujących grupach wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie	- ilość grup wsparcia	- Jednostki samorządu terytorialnego szczebel powiatowy i gminny , - organizacje pozarządowe, - OPS - ZOW	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - gminy, w ramach budżetów organizacji pozarządowych, z dotacji przyznanej na prowadzenie SOW
4.7 Opracowanie i realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych	- zatrudnienie specjalistów z odpowiednimi uprawnieniami do prowadzenia pk-e (kobieta i mężczyzna), - zbieranie zgłoszeń od instytucji, sądu, prokuratury, policji, zespołów interdyscyplinarnych	- ilość uczestników, - ilość edycji programu	Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie	Marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach dotacji
4.8 Opracowanie informatorów zawierających dane teledadresowe podmiotów i organizacji pozarządowych oraz zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno- edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	- zabieranie informacji i danych o podmiotach realizujących oddziaływanie wobec o.s.p. - przygotowanie informatorów, - przesłanie informatorów do sądu, prokuratury, policji, wojewody	- liczba opracowanych informatorów - liczba przekazanych informatorów,	Pełnomocnik	Raz w każdym roku obowiązywania programu. Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego – powiat

49

4.9 Systemowa praca z rodziną	- prowadzenie warsztatów dla rodziców mających na celu rozwój kompetencji wychowawczych (Szkoła dla Rodziców, Bez Klapsa, itp.) - warsztaty/ grupy psychoedukacyjne dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym nt. emocji, przemocy, - warsztaty dla specjalistów pracujących z rodziną dotyczące problemów rodzin dysfunkcyjnych oraz dotyczących technik radzenia sobie z wypaleniem zawodowym	- liczba warsztatów, - ilość uczestników, - liczba grup	- jednostki organizacyjne pomocy społecznej - Szkoły, - Poradnia psychologiczno – pedagogiczna - Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie, - Organizacje pozarządowe	Marzec 2016 grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów realizatorów zadania
4.10 Programy profilaktyczne dla mieszkańców powiatu mławskiego	- programy profilaktyczne, w tym: - „Bezpieczna Mławianka”, - „Bezpieczny senior”, - Kampania „Biała Wstążka”, - warsztaty umiejętności społecznych,	Liczba programów, warsztatów, kursów	Pełnomocnik, policja, ZOW, podmioty uczestniczące w realizacji programu	- Program „Bezpieczna Mławianka” - II kwartał każdego roku obowiązujący Program; - warsztaty umiejętności społecznych - III kwartał każdego roku obowiązujący programu; - Kampania Biała Wstążka –IV kwartał każdego roku obowiązujący programu; Pozostałe działania - marzec 2016 - grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego – powiat, gminy, w ramach budżetów realizatorów zadania

50

4.11 Informator dla osób doznających przemocy o możliwościach uzyskania pomocy na terenie powiatu mławskiego	Przygotowanie i druk informatora dla osób doznających przemocy o możliwościach uzyskania pomocy na terenie powiatu mławskiego	- liczba opracowanych informatorów, - liczba przekazanych informatorów	Pełnomocnik,	III kwartał 2016 r. Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - powiat
--	---	---	--------------	---

CEL GŁÓWNY				
OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTECZNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W POWIECIE MŁAWSKIM				
CEL OPERACYJNY 5				
<i>Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.</i>				
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI ZAKRES FINANSOWANIA ZADAŃ
5.1 Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie	- Opracowywanie i realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - Opracowywanie i realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - działania zespołów interdyscyplinarnych - stosowanie procedury Niebieskie Karty	- ilość opracowanych programów, - ilość edycji programów, - ilość osób uczestniczących w programach, - liczba sporządzonych Formularzy Niebieskich Kart,	Zespół Ośrodków Wsparcia Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, zespoły interdyscyplinarne	Marzec 2016- grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego, oraz w ramach dotacji, w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego - gminy

CEL GŁÓWNY				
OGRANICZENIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I SKUTECZNA POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W POWIECIE MŁAWSKIM				
CEL OPERACYJNY 6				
<i>Podniesienie jakości usług medycznych świadczonych na rzecz osób dotkniętych przemocą.</i>				
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	CZAS REALIZACJI ZAKRES FINANSOWANIA ZADAŃ
6.1 szkolenia dla personelu medycznego w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy i procedury Niebieskie Karty	- opracowanie i przeprowadzenie szkolenia dla personelu medycznego	- ilość przeprowadzonych szkoleń - liczba osób przeszkolonych,	- przedstawiciele ochrony zdrowia, w tym SPOZ, - Wydz. Edukacji i Zdrowia Starostwa	II kwartał 2016 roku. Działania będą realizowane w ramach budżetów

51

	- przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych dot. mechanizmów wpływających na funkcjonowanie osób doznających przemocy	- ilość przygotowanych materiałów informacyjnych	Powiatowego w Mławie, - Pełnomocnik, - firmy szkoleniowe,	jednostek samorządu terytorialnego – powiat. Koszt jednorazowy.
6.2 upowszechnienie wiedzy na temat bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie	- kampania informacyjna, - materiały informacyjne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	- ilość przeprowadzonych kampanii informacyjnych - ilość przygotowanych materiałów informacyjnych	- Wydz. Edukacji i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Mławie, - Instytucje ochrony zdrowia, - Pełnomocnik	I kwartał 2017r. Działania będą realizowane w ramach budżetów jednostek samorządu terytorialnego – powiat, koszt jednorazowy
6.3 Wypracowanie procedury postępowania z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie	- opracowanie procedury postępowania z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie	- ilość opracowanych procedur - ilość wdrożonych procedur	- przedstawiciele ochrony zdrowia,	Czerwiec 2016- grudzień 2020 Działania będą realizowane w ramach budżetów realizatorów zadania

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy powinien stanowić strategię działań Powiatu Mławskiego w latach 2016 - 2020 mających na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczną pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Program skierowany jest do:

- Osób doznających przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych
 - osób starszych
 - osób niepełnosprawnych,
- Osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Świadków przemocy domowej.
- Przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy.
- Organizacji pozarządowych
- Spółeczności lokalnej.

52

Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu sposób realizacji poszczególnych celów dostosowany jest do konkretnych zadań tak, żeby zapewnić jak największą efektywność i skuteczność.

Realizacja będzie się odbywała poprzez:

- ✓ Profilaktykę - programy profilaktyczne, w tym Szkoła dla Rodziców, Warsztaty Bez Klapsa, Bezpieczna Mławianka, warsztaty psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży, warsztaty psychoedukacyjne dla specjalistów pracujących z rodziną, warsztaty umiejętności społecznych, kampanie społeczne;
- ✓ Edukację - kampanie informacyjne, szkolenia, konferencje, warsztaty, seminaria, materiały instruktażowe, procedury, materiały edukacyjne, wymiana doświadczeń;
- ✓ Wsparcie - zapewnienie, schronienia osobom doznającym przemocy, pomoc psychologiczna, prawna, socjalna, medyczna, psychoterapia, grupy wsparcia, oddziaływania korekcyjno- edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program dwa razy w roku będzie monitorowany przez Zespół ds. Opracowania, Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 powołany Uchwałą Nr 255/2015 Zarządu Powiatu Mławskiego z dnia 13.11.2015r. pod względem zgodności z zadaniami wyznaczonymi w harmonogramie.

Ewaluacja Programu będzie prowadzona w formie corocznego sprawozdania z realizacji zadań wyznaczonych na dany rok. Po zakończeniu Programu w formie raportu sporządzona zostanie kompleksowa ewaluacja z całości realizacji Programu.

Działania ujęte w harmonogramie realizacji Programu będą finansowane z wykorzystaniem środków pochodzących z budżetu państwa, z którego pochodzą środki przeznaczone na realizację zadań powiatów zleconych z zakresu administracji rządowej, środków jednostek samorządu terytorialnego (szczebel gminny) przeznaczonych w danym roku na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, środków przeznaczonych na realizację przez Powiat Mławski. Zakładany jest również wkład własny instytucji i organizacji biorących udział w realizacji programu oraz wkład finansowy realizacji zadań ze środków unijnych – o ile zaistnieje możliwość ich pozyskania.

53

Wykaz wykresów

Wykres 1. <i>Wpływ spraw dotyczących przemocy w rodzinie w 2014 roku,</i>	s. 18;
Wykres 2. <i>Dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym,</i>	s.19;
Wykres 3. <i>Dozór Policji z obowiązkiem opuszczenia lokalu mieszkalnego (art. 275 § 3 kpk),</i>	s. 19;
Wykres 4. <i>Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych w postaci nakazu okresowego opuszczenia lokalu w latach 2010-2014,</i>	s. 19;
Wykres 5. <i>Skazani nieprawomocnie w sądach I instancji za przestępstwo z art. 207 § 1 kk w latach 1999-2014,</i>	s. 20;
Wykres 6. <i>Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą z powodu przemocy w rodzinie w województwie mazowieckim w latach 2007-2012,</i>	s. 24;
Wykres 7. <i>Liczba „Niebieskich kart” założonych w 2012 roku przez poszczególne podmioty na terenie województwa mazowieckiego,</i>	s. 24;
Wykres 8. <i>Działania związane z realizacją procedury „Niebieska Karta”,</i>	s. 25;
Wykres 9. <i>Wykaz spraw prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Mławie w okresie I-XII 2014r. i I-VI 2015 r.,</i>	s. 27;
Wykres 10. <i>Ilość prowadzonych Niebieskich Kart - Policja,</i>	s. 27;
Wykres 11. <i>Ilość przeprowadzonych interwencji domowych w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r.,</i>	s. 28;
Wykres 12. <i>Zawiadomienia o przestępstwie z art. 207 kk w okresie I-XII 2014 oraz I-VI 2015r. - złożone do Komendy Powiatowej Policji w Mławie,</i>	s. 28;
Wykres 13. <i>Ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w powiecie mławskim w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r. - dane uzyskane od Zespołów Interdyscyplinarnych,</i>	s.29;
Wykres 14. <i>Ilość prowadzonych postępowań z art. 207 kk według danych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych,</i>	s.31;
Wykres 15. <i>Ilość sprawców przemocy domowej skierowanych do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych wg. danych uzyskanych od Zespołów Interdyscyplinarnych,</i>	s.32;
Wykres 16. <i>Dane za okres I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r. uzyskane od Sądu Rejonowego w Mławie,</i>	s.32;
Wykres 17. <i>Ilość orzeczonych wyroków przez Sąd Rejonowy w Mławie z art. 207 kk w 2014r.;</i>	s. 33;

54

Wykres 18. <i>Ilość osób skazanych w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r. - dane uzyskane od Sądu Rejonowego w Mławie,</i>	s. 33.
---	--------

Wykaz tabel

Tabela 1. <i>Ilość prowadzonych postępowań przez Komendę Powiatową Policji w Mławie oraz Prokuraturę Rejonową w Mławie w okresie I-XII 2014r. oraz I-VI 2015r.,</i>	s. 26;
Tabela 2. <i>Ilość założonych „Niebieskich Kart” na terenie powiatu mławskiego z wyszczególnieniem instytucji, które je założyły,</i>	s. 30.

Bibliografia

1. Bojanowska Elżbieta Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - pismo kierowane do Adama Bodnara Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 5.01.2016r. ;
2. Dobrzyńska - Masterhazy Agnieszka, Badura - Madej Wanda. *Przemoc w rodzinie. Interwencja Kryzysowa i Psychoterapia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000;
3. Gruszczyńska Beata, *Przemoc wobec kobiet w Polsce. Aspekty prawno kryminologiczne*. Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o. Kraków 2007);
4. Jaszczyk - Kuźmińska Dorota, Katarzyna Łukowska, *Przemoc wobec dzieci*, - broszura wydana pod patronatem PARPA);
5. Józwiak Magdalena, Niezbędnik psychologa. *Przemoc wobec kobiet w rodzinie*, Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2007;
6. Lewoc Michał - (sędzia, Naczelnik Wydziału ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości) - dane udostępnione ;
7. Mądrzycki T., *Psychologiczne prawidłowości kształtowania się postaw*, WSiP, Warszawa 1977);
8. Polanowski Jarosław, *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka*. PARPAMEDIA, Warszawa 2008;
9. Pospiszyl Irena, *Razem przeciw przemocy*, Wyd. Akademickie Żak, Warszawa 1999)
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne. (Dz.U z dnia 8 marca 2011 r. Nr 50, poz. 259)
11. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z dnia 3 października 2011r.
12. Strategia polityki społecznej województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 (Warszawa 2014r.);
13. Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P.2014.445 z dnia 2014.06.09);
14. Ustawa z 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U. z 1997r., Nr 88 poz. 5530);
15. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz.163 ze zm.);
16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390;

55

16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390);
17. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015r. poz.1286);

Strony internetowe

<http://www.europarl.pl>

www.niebieskalinia.pl

www.mpips.gov.pl

www.parpa.pl

Przewodniczący Rady Powiatu

Henryk Antczak